

A rendészeti képzés jelene és jövője

Tartalomjegyzék

1. Bevezető.....	3
2. A rendészet helye a tudományban	5
3. A rendészeti képzés alakulása 1883-tól napjainkig	7
3.1. 1883-1945-ig tartó időszak	7
3.2. 1945-től a rendszerváltásig	9
3.3. A rendszerváltástól napjainkig.....	10
4. Napjaink rendőrképzési formái.....	12
4.1. Középfokú oktatás	14
4.1.1. Iskolarendszerű képzés	15
4.1.2. Iskolarendszeren kívüli szakképzés	15
4.2. Szaktanfolyamok, egyéb képzések	16
4.3. Felsőfokú oktatás	17
4.3.1. Alapképzés.....	17
4.3.2. Mesterképzés	18
4.3.3. Rendőrszervező szakképzés.....	18
4.3.4. Nemzeti Közszerológati Egyetem.....	19
5. Hipotézisek	20
6. Kutatás	21
6.1. Demográfiai adatok.....	22
6.2. Végzettség, továbbtanulási szándék	23
6.3. Nemzeti Közszerológati Egyetem.....	26
6.4 Jövöbeni tényezők.....	27
6.5. Rendészeti képzésekkel kapcsolatos tényezők	28
6.6. Rendöri munkához szükséges tulajdonságok	30
6.7. Képzések összevetése	32
6.8. Jövökép	33
6.9. Motiváció, pályaválasztás.....	33
6.10. Rendészeti Életpálya-modell	35
6.11. Egyéni igények szem előtt tartása.....	36
6.12. A rendöri pálya napjainkban és a jövöben.....	38
7. Összegzés.....	40
8. Irodalomjegyzék	43
Absztrakt magyar nyelven	
Abstrakt in English	
Ábrák jegyzéke	
Mellékletek	

1. Bevezető

„A rendőrség, mint bűnüldözési és bűnmegelőzési szervezet, tagjaitól fokozott mértékű elkötelezettséget és hivatástudatot követel meg, mely magában foglalja a különleges, problematikus és konfliktusokkal terhelt körülmények közötti hatékony munkavégzést.”

Szabó Erika: Minőség és rendőrség a rendőrségi pszichológus szemével:
<http://www.pecshor.hu/periodika/2005/szabo.pdf>

A XXI. században egyre fokozottabb az igény a közbiztonság megteremtésére, társadalmi elvárásként jelentkezik a rendészetben dolgozók minőségi munkavégzése. A nívós munkavégzéshez azonban elengedhetetlen a megalapozott szakmai tudás, amit a rendészeti képzési rendszer szerteágazó oktatási kínálata biztosít. Jelenleg azonban a teljes képzési struktúra átalakuló félben van, ami megnehezíti az aktuális, érvényben lévő jogi, tartalmi szempontból is releváns elemek tanulmányozását. Ez a téma mind pszichológiai, mind szociológiai, jogi, történeti szempontból körüljárható, azonban a témában fellelhető szakirodalom elég csekély mértékű, ezért a választásom egy olyan szerteágazó képzési rendszer megismerésére és bemutatására esett, amelyet a dolgozatom által talán mások számára is megismerhetővé tehetek.

Tagadhatatlan, hogy a rendészeti képzés múltja hatással van a jelenlegi képzési rendszer alakulására, a szaktanfolyami rendszer tradíciói habár csökkent jelentőséggel bírnak, mégis, vitathatatlan egységét képezik a rendészeti képzéseknek. Elengedhetetlen tehát a történeti visszatekintés, a képzések kialakulására, fejlődésére hatással voltak a gazdasági, társadalmi tényezők is.

Napjainkban a négy rendészeti szakközépiskola, a megalakult Nemzeti Közszerződési Egyetem és az újonnan átszerveződő felügyeleti szervek vesznek részt a rendészeti alap-, közép-, és felsőoktatásban. Szakdolgozatomban a téma komplexitása miatt nem térhettem ki minden szakirány átfogó ismertetésére, leginkább a rendőr szakképesítés elemzésére törekedtem.

Az oktatásszervezés mellett fontosnak tartottam az érintettek nézőpontját is megismerni. Nem lehet figyelmen kívül hagyni a hallgatók már meglévő ismereteit, gondolatait és

érzelmeit sem, hiszen ezek a későbbiekben szakmai munkájukat alapjaiban határozhatják meg. Ezért érdemes megvizsgálni azt is, hogy a rendészeti képzésben résztvevők miként viszonyulnak az oktatási rendszer sajátosságaihoz, egyéni igényeik mennyire vannak összhangban az iskolák adottságaival, élettapasztalatuk mennyiben építhető be a képzési rendszerbe.

A képzés múltjának és jelenének áttekintése után hipotéziseim alátámasztására kérdőíves vizsgálati módszert alkalmaztam, rendészet területén dolgozók megkérdezésével. A kérdőív összeállítása során kíváncsi voltam a megkérdezettek továbbtanulási szándékaira, motivációikra a pályaválasztás tekintetében, jövőképükre, képzési tapasztalataikra. Arra a kérdésre is választ kerestem, vajon hogyan reagálnak az őket érintő változásokra, mennyire ismerik a 2011-es életpálya tervezetet, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem tevékenységi körét.

A dolgozat összefoglalójában szakértői javaslatként segítségével törekedtem a téma lehetséges megoldási irányelveinek kijelölésére. A vonatkozó szakirodalmak áttekintése után andragógiai szempontból mélyebb összefüggéseket nehéz megállapítani, így az önálló következtetések, megoldási alternatívák felvetése mellett szükségét éreztem egy szakképzési szakértő megkérdezésének. Néhány kérdés nyitva maradt, kijelölve az utat egy újabb kutatási területhez.

2. A rendészet helye a tudományban

A társadalomtudományok sorában egyelőre nincs teljesen önálló helye a rendészeti tudományterületnek. Különálló tudományággá rangsorolásához olyan elemeket kell vizsgálni, mint sajátos módszertana, egyedi elméleti, gyakorlati követelményei. Több tudományág eszköze szolgálja a rendészet megismerését, azonban elméleti akadályként merül fel a rendőri intézkedések egyedülálló, utánozhatatlan volta. Olyan mindennapi rögtönzés, állandó változás, kiszámíthatatlanság és szabályozott elméleti keretek jellemzik e területet, amelyhez sem a szociológia, sem a kriminológia, sem az állam-és jogtudományi terület nem nyújt biztos, átfogó elméleti háttérrel.¹

A jogtudományi elméletek habár jól körülírják a rendőri intézkedések kivitelezését szolgáló alapokat, de ennek megvalósítását a gyakorlatban nem tudják e keretek közé szorítani. A beavatkozások titkossága, illetve a személyiségi jogok védelme akadályként gördül a további elméleti struktúra kialakításához. Csak a múltbeli büntetőjog elemzése szolgáltat elméleti alapokat, de a jelen és a jövő feltérképezésére nincs sok lehetőség.²

Így felmerül a kérdés, van-e olyan kutatási ágazat, ami teljes mértékben lefedi a rendészetet. A rendészet sajátosságával olyan módszertant követel magának, melyben a változékonyság ellenére felismerhetőek bizonyos törvényszerűségek. Ez megalapozhat egy elméletképzést, mely nincs kiszolgáltatva a napi szintű improvizálásnak, politikai összetűzéseknek, nincs híján az állandó jegyeket felmutató taktikai elemeknek. Finszter Géza említi, hogy a '*rendészet tana*'³ olyan új tudományterület, mely nem nélkülözi a kapcsolatot a bűnügyi és közigazgatási tudományokkal, alrendszereként pedig a szociológiát, etikát, pszichológiát, szervezéstudományt és politológiát jelöli meg. Ezen területek saját módszerükkel integrálódnának a rendészeti tudomány szerves részévé, a szakmai ismeretek gyökereit képezve. Emellett hangsúlyos részt töltene be a gyakorlati alkalmazhatóság, erre korábban nem fordítottak kiemelt figyelmet. Hazánkban a rendszerváltást követően megkezdődött a nyugati minták átvétele, a rendőrség modernizációját sürgető elképzelések láttak napvilágot, de nem lelhetőek fel a témát alaposan körbe járó, megalapozó kutatások.⁴

¹ Finszter Géza (2003) A rendészet elmélete. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft, Budapest. 10. o.

² Finszter Géza i.m. 10-13. o.

³ Finszter Géza i.m. 19. o.

⁴ Finszter Géza i.m. 18. o.

A rendőri képzés hatásfok-vizsgálata elengedhetetlen a rendészeti ág fejlődéséhez. Egyelőre azonban nincs kiterjedt kutatás a rendőrképzés valódi követelményeiről, azokról az értékekről, melyekkel felvértézve egy hallgató végzettségének megfelelő munkakört tölthet be. Az oktatási struktúra jelenleg megjósolhatatlan kimenetelű átszervezés alatt áll. Nincs képünk az iskolák által burkoltan közvetített, a jövőre nézve befolyásoló hatással bíró értékekről. A rendészeti képzés központi programja meghatározza a rendőri munkához szükséges bemeneti kompetenciákat, azonban nincs kimutatás a meglévő/tanulás során elsajátított kompetenciák és a rendőri tevékenység minősége között mutatkozó összefüggésről.

A rendvédelem hatáskörében dolgozók tevékenységére számos külső és belső tényező hat. A rendőrségi testületek személyi összetételét, a szakoktatásban rejlő és kihasználható lehetőségeket, színvonalát és ennek következményeként a testület összességében elért sikerességet, hatékonyságot nagymértékben befolyásolja az ország társadalmi berendezkedése, gazdasági, politikai megnyilvánulásai, az aktuális közoktatás, szak-és felnőttoktatás állapota. A jelen körülmények között zajló oktatás átfogó megismeréséhez elengedhetetlen a korábbi időszakok tapasztalatainak ismerete, a rendőrképzésre ható külső, belső tényezők vizsgálata.⁵

„A magyar rendvédelmi testületek utánpótlásának biztosítása, az állomány tagjainak a szakmai feladatokra történő felkészítése, a nevelő-oktató munka szerepének, jelentőségének megítélése és tényleges kezelése a vizsgált időszak alatt számos ellentmondást tartalmazott, és közel sem egyenes ívű a fejlődése... Éppen ezért, ha a rendvédelem területén folyó képzés jellemzőit vizsgáljuk, a jelzett tényezőket egyszer sem hagyhatjuk figyelmen kívül.”

Dr. Parádi József (szerk.) (1996) A magyar rendvédelem története. Osiris Kft, Budapest. 195-196.o

⁵ Dr. Parádi József (szerk.) (1996) A magyar rendvédelem története. Osiris Kft, Budapest. 195-196

3. A rendészeti képzés alakulása 1883-tól napjainkig

A vizsgált időszakok megközelítése az oktatás és képzés aspektusából történik, csak azon társadalmi, gazdasági tényezők kiemelésével, melyek közvetlenül hatottak az utánpótlás biztosítására. A rendészeti képzés területén folyó munkálatokat, annak fejlődésére vagy éppen stagnálására, esetleg hanyatlására ható tényezőket és következményeket három nagyobb időszakban vizsgálom.

3.1. 1883-1945-ig tartó időszak

Az első világháborút megelőzően számos problémával kellett szembe nézni a rendőri testület kiválasztását és képzettségét illetően. A megfelelő szakképzettséggel nem rendelkező állomány negatív attitűdöt váltott ki a társadalom részéről, mivel az alakulófélben lévő intézetek nem feleltek meg a kor kívánalmainak, ezért óriási volt az igény egy hathatós oktatási politika megteremtésére. A lehetőségek korlátozottak voltak, azonban a lehetőségek maximális kiaknázásáért sokat tettek a kor rendőrkapitányai.

Többek között meg kell említenünk dr. Sélley Sándor, Rudnay Béla és dr. Boda Dezső személyét, akik jelentősen hozzájárultak az alapképzés kiterjesztése és az elvárt színvonal, követelményrendszer fokozatos emeléséhez.⁶

Dr. Sélley Sándor rendőrtanácsos vezetése alatt 1894-ben nagy arányban növekedett a fővárosi rendőrség létszáma, a próbaidős rendőrök több mint 65 %-a letette a rendőri vizsgát, a legénység egy része pedig altiszti képesítést szerzett.⁷

Rudnay Béla főkapitánysága alatt lépett hatályba az 1896. évi XXXIII. tc. a rendőri intézkedésekről. Ennek következtében „a budapesti államrendőrség a kontinens egyik legjellegzetesebb büntető igazságszolgáltatási rendőrsége lett”.⁸

⁶ Dr. Parádi József (szerk.) (1996) A magyar rendvédelem története. Osiris Kft, Budapest. 196.o.

⁷ Sas Ferenc; (szerk.) Janza Frigyes (2006) A 125 éves fővárosi rendőrség története (A kutatás eredményei és helyzete). Budapest, 6-8.o.

⁸ Sas Ferenc i.m. 7.o.

Raymond B. Fordick amerikai szakember erről a következőképpen vélekedett:
„...műveltség és nevelés dolgában a bécsi és budapesti rendőrtisztviselők felülmúlják a többi európai társaikat... a szakoktatás terén Európában első helyen áll a bécsi rendőrőrszemélyzet, s ezt megközelíti a budapesti”.

Dr. Parádi József (szerk.) (1996) A magyar rendvédelem története. Osiris Kft, Budapest. 196.o.

Az első világháború kitörését megelőzően a tudatos, markáns rendelkezések következtében a rendőri állomány felkészültsége megalapozta a munkavégzés magas minőségét is. A korabeli rendőrség, csendőrség 2x2 lépcsős oktatásban valósulhatott meg, az alsó lépcsőt képezte a legénységi, altiszti képzés, a felső lépcső fokozatait a felügyelői és fogalmazói kar jelentette. A szakképzés alapvetően gyakorlatorientált volt, hiszen az előképzettség elvárásából adódóan (a jelentkezőknek leendő hivatásukhoz kapcsolódó tudományág elméleti alapjaival kellett rendelkezniük) a felkészítés szorítkozhatott kizárólag a gyakorlati ismeretekre.⁹

Az 1883/I. tc. képesítési szabályozásának hatására a szakmai színvonal jóval túlhaladta a kor mércéjéhez képesti minőséget, habár az akkori képesítési, képzési követelményrendszer kihívások elé állította a pálya elhivatottjait. Felsőoktatási intézményeket, szakintézeteket, melyek a rendvédelmi oktatásra specializálódtak volna, nem hoztak létre, az utánpótlást a magas szintű állami iskolai képzési rendszereken nyugvó szaktanfolyami, szakvizsgás rendszer biztosította.¹⁰

Ennek az egyenes ívű fejlődésnek a háborús évek vetettek véget. Az alapoktól kellett helyreállítani mindent. Mindez a vártnál gyorsabban és ugrásszerűen következett be, melyhez a szakirányú képzések jogi hátterének alakulófélben lévő kidolgozása nagyban hozzájárult.

⁹ Dr. Parádi József (2007) A magyar rendőrtisztképzés tradíciói 1867–1945. In. Dr. Parádi József (főszerk.): *Rendvédelem-történeti Füzetek* XIII. évf. (2007) 16. sz., A rendvédelmi szakképzés története. Budapest. 98.o.

¹⁰ Dr. Parádi József (2007) Rendvédelmünk képzési és képesítési rendszere 1867–1945. In. Dr. Parádi József (főszerk.): *Rendvédelem-történeti Füzetek* XIII. évf. (2007) 16. sz., A rendvédelmi szakképzés története. Budapest. 92.o.

3.2. 1945-től a rendszerváltásig

A II. világháborúba lépés, a háborús megpróbáltatások ismét megsemmisítették a politikai befolyás alatt álló rendvédelmi testületek munkavégzését. A szovjet hatás és felügyelet, a kommunista párt iránti elkötelezettség, a marxizmus-leninizmus térhódítása következtében a hozzáértő, jártas, nagy tudású szakemberek jelentős részének már nem volt maradása a testületnél. Az utánpótlásnál immár a politikai hovatartozást és nem az iskolázottságot, műveltséget tartották szem előtt.¹¹

Jól példázza ezt Dr. Soproni János, szaktanulmányi felügyelő összefoglalója: „*A hallgatók egy része nem szívesen tanult, mert nem érezte, nem értette, hogy politikai megbízhatósága, rátermettsége stb. ellenére miért kell tanulással is »kínlódnia«.*”

Dr. Parádi József (szerk.) (1996) A magyar rendvédelem története. Osiris Kft, Budapest . 209.o.

Az addig egyneműnek,- általános műveltség, iskolázottság, szakmai hozzáértés tekintetében közel egyöntetűnek- mondható állomány a lehető legnagyobb mértékben átalakult, munkásoktól, az alapfokú iskolákat végzetteken át a főiskolát végzettekig bárki betölthette ugyanazt a pozíciót. Ez a szakoktatásban óriási kihívást jelentett, mert más-más tudásszintből kiindulva nem lehetett egységesíteni a követelményrendszert.

Számos szaktanfolyamot indítottak, melyek egyszerre szolgálták az utánpótlás biztosítását és a szakemberek átképzését.

A Rendőrségnél az 1945-től az alábbi tanfolyamok megszervezésére került sor:

- 4-6 hetes „tájékoztató tiszti tanfolyamok”
- fél éves „előkészítő tiszti tanfolyamok”
- budapesti és vidéki „őrségi képzés háromfokozatú tanosztályai” („próbarendőri képzés”, „tiszthelyettesi, járőrvezetői kiképzés”, „őrsparancsnoki kiképzés”)¹²

A tanfolyamokat Debrecenben, Szegeden, Miskolcon, Kistarcsán, Budapesten, Nagykanizsán, Szombathelyen, Mosonmagyaróváron, Székesfehérváron, Pécsen szervezték meg, melyek a későbbi rendőrképző iskolák elődjeként tekinthetők.

¹¹ Dr. Parádi József (szerk.) (1996) A magyar rendvédelem története. Osiris Kft, Budapest. 197.o.

¹² Dr. Parádi József (szerk.) (1996) A magyar rendvédelem története. Osiris Kft, Budapest. 209.o.

Ezzel párhuzamosan zajlottak az önképzéses felkészülések, melyek „Rendőrtiszti minősítő vizsgával” zárultak.¹³ A szaktanfolyamok mellett fokozatos törekvések jellemzőek a szakoktatás iskolarendszerű kiépítésére is. Azonban ezek a kezdeményezések egyelőre nem jártak sikerrel, tekintve, hogy az ország ekkori gazdasági, társadalmi helyzetét nem a stabilitás, a kiszámíthatóság határozta meg. Alapvető problémaként jelent meg, hogy nem volt egységes a tudásszint, a korábbi szakember gárda lemorzsolódása miatt a fluktuáció csökkentését csak a szakoktatás minőségének rovására tudták biztosítani. A tananyag nagyobb hányada az eltérő tudásszintek kiegyenlítésére, a felzárkóztatásra volt alkalmas, nem az új, egységes ismeretek elsajátítására. Ekkor alapították a Rendőrakadémiát, ami azonban a fentebb vázolt problémákból adódóan egy év leforgása után megszűnt. Másfél éves fennállás után ugyanilyen sorsra jutott a Korvin Ottó Bűnügyi Szakiskola is.¹⁴

Mindez egészen a '60-as évek közepéig állt fent, ekkor pozitív fordulat következett be. A tiszthelyettesi állomány utánpótlására egységessé vált a belépési feltétel, azaz az általános iskolai végzettség. Néhány év eltelte után pedig az érettségi lett a minimum követelmény a tiszti pályán. Ekkor már a politikai megbízhatóságon túl kiemelt szempont volt a jó testfelépítés és fizikai erőnlét, bemeneti feltétel volt továbbá a rendezett családi élet, erkölcsös előélet. Ha a jelentkező megfelelt adott kritériumoknak, akkor gyakornokként, majd a szakképesítés eredményes elvégzése után véglegesített beosztásban tölthette be a megüresedett pozíciókat. A szakiskolai képzés hármas tagozódása is ekkor alakult ki, alap-, közép-, felsőfokú oktatásra bontva, melyben a továbblépés nem önkéntes alapon, hanem beiskolázással történhetett meg, vezetői hozzájárulással.¹⁵

3.3. A rendszerváltástól napjainkig

A rendszerváltozás időszakában a folyamatosan változó környezet megkövetelte a rendvédelmi szakemberek képzésének átalakítását. A fejlesztés egyértelmű céljává vált, hogy az „alap-, közép-, felsőfokú képzés, valamint a vezetőképzés, a továbbképzés, a tudományos kutatás szakmai követelményeit” pontos fogalmakkal lehessen körülhatárolni.¹⁶

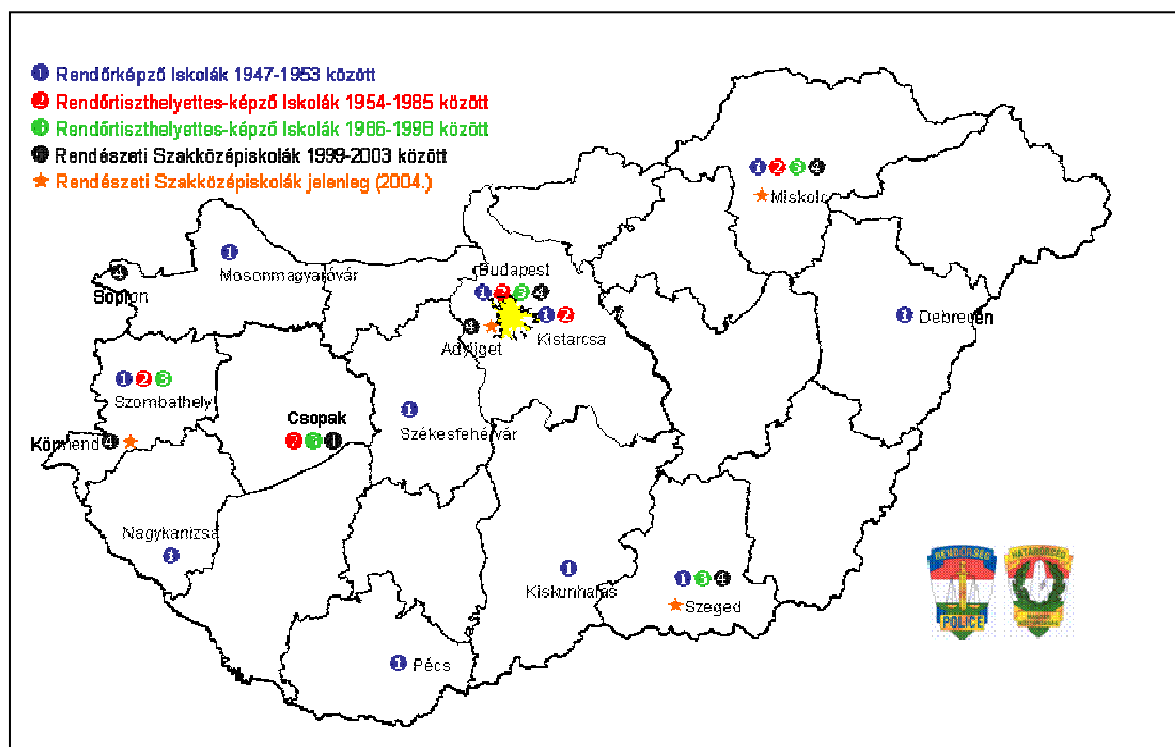
¹³ Dr. Parádi József (szerk.) (1996) A magyar rendvédelem története. Osiris Kft, Budapest. 209.o.

¹⁴ Dr. Parádi József (szerk.) (1996) A magyar rendvédelem története. Osiris Kft, Budapest. 210.o.

¹⁵ Dr. Parádi József (szerk.) (1996) A magyar rendvédelem története. Osiris Kft, Budapest. 210.o.

¹⁶ Szabó László (2001) A belügyi oktatási rendszer korszerűsítése. In. *Belügyi szemle* II. 10. szám 31-43.o.

Alapvető változásként értelmezhető, hogy a rendőrök csak a képesítési követelmények előírásaiban szereplő feltételekkel dolgozhattak az állományban. A rendőri utánpótlás a Rendőrtiszti Főiskolán és a rendészeti szakközépiskolákban valósult meg.¹⁷ A rendszerváltás korai szakaszában Szombathelyen, Csepelen, Miskolcon, Szegeden és Budapesten voltak szakképző intézmények.

1. ábra

Forrás: Hadtudományi szemle: NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Tudományos On-line Kiadványa

A szakközépiskolai képzés keretei egyre egységesebbé, összetettebbé váltak, az alapképzésen túl az arra épülő szaktanfolyami rendszer és a szakvizsgákra történő felkészítés közelítette egymáshoz a szakközépiskolák elvárt és megvalósuló szakmai igényeit. A 'Központi Program', 'Pedagógiai Programok' és 'Szakmai Programok' megjelenésével jól körülhatárolt fogalomrendszerben szabályozták a szakmai követelményeket, a képzés jogszabályi háttérét, általános irányelveit. Így a rendőri munka a meghatározott jogi,

¹⁷ Sas Ferenc; (szerk.) Janza Frigyes (2006) A 125 éves fővárosi rendőrség története (A kutatás eredményei és helyzete). Budapest. 49.o.

társadalmi ismeretek, elméleti, gyakorlati készségek, erkölcsi, magatartási szabályok megismerésével elsajátítható szakmává vált.¹⁸

Napjainkban szembe kell nézni azzal a bizonytalansággal, ami a képzéseket övezi, mind struktúrájában, mind tartalmában számos változásnak lehetünk tanúi. A 2012 januárjától hatályos új szakképzési törvény megvalósítása a gyakorlatban az oktatásigazgatási dokumentumok meglétét feltételezi, melyek szintén átalakuló félben vannak. Ilyenek többek között az OKJ, a szakmai és vizsgakövetelmények és szakképzési kerettantervek kiadása. Ezek várhatóan 2012 nyaráig készülnek el.¹⁹

A folyamatosan változó környezet megkövetelte, hogy az elméleti ismeretek a gyakorlatban is hasznosítható tudással együtt érvényesüljenek, így egyre nagyobb figyelmet fordítanak a tanulók szakmai gyakorlatára. A korábbi évek tapasztalatait sikerült a nevelés-oktatás fejlődésének szolgálatába állítani, a folyamatos fejlesztés, átalakítás a mai napig sem zajlott le. A korszerűsítés érdekében egy új, moduláris rendszerű képzési szerkezet kialakítására egyre nőtt az igény. A képzési formák tartalmi eltérései, a tananyagok gyakran egy-egy képzési szinten történő ismétlődése, az elágazások hiánya indokoltta tette az egységesebb képzési rendszer kialakítását. Ehhez viszont nem csak a képzés, hanem az Életpálya tervezet összehangolása is szükséges. Mivel a képzések gyakran munka mellett történnek, így olyan részkérdések is fontossá válnak a képzések kapcsán, mint például a karrierpálya, bérrendszer, előmenetel, jogviszony. E tényezők csak komplex, egységesített keretek között érvényesülhetnek igazán hatékonyan.

4. Napjaink rendőrképzési formái

A jelenleg átalakulás alatt álló képzési struktúra felett az irányítást három szintű felügyelet gyakorolja. Legmagasabb szintű az Oktatási és Képzési osztály, feladatai közé tartoznak a nevelési intézmények létesítése, megszüntetése, tevékenységi körének megállapítása, minisztériumi szinten. A Belügyminisztérium Oktatási Képzési és Tudományszervezési Főigazgatóság azokat a feladatokat látja el, melyek sem a miniszter, sem az ágazati oktatási

¹⁸ Kenedli Tamás: A budapesti rendészeti szakközépiskola és a rendőr tiszthelyettes-képzés története I., II. Hadtudományi Szemle NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Tudományos On-line Kiadványa: <http://hadtudomanyiszemle.zmne.hu/?q=hu/authors/kenedli-tam%C3%A1s>

¹⁹ Dr.Beregnyei József: kiadatlan kézirat a szerző engedélyével

szervek hatáskörébe nem tartoznak. Végül az ágazati oktatási szervek részeként az Országos Rendőr-Főkapitányság, Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága képzési osztályai képezik a harmadik szintű szakmai feladatokat.²⁰

Ezen felügyeleti szervek a megújítás során fő célként tűzték ki a moduláris alapú rendszer bevezetését a rendvédelmi szervek képzésében, ezzel együtt egy egységes, megalapozó követelménymodul létrehozását, és egy átlátható, rugalmas, egyénhez igazodó, karrierszemponitú képzési struktúra kialakítását. Ehhez szorosan kapcsolódik a tagoltabb, célirányosabb szakképesítési rendszer; az elágazások és ráépülések számának növekedésével, új ráépülésekkel és az ehhez tartozó követelménymodulok meghatározásával lehetőség adódik a specialista irányba történő elmozdulásra.²¹

A következő táblázat az Országos Képzési Jegyzék 2011-ben módosított szerkezetét mutatja be, amelyben látható, hogy korábban csak a rendőr, a bűnügyi rendőr és a határrendészeti rendőr képzések szerepeltek a jegyzékben.

2011. évi Országos Képzési Jegyzék- Rendőr szakképesítés				Jegyzékbe kerülés éve
Rendőr szakképzés	Rész-szakképesítés	Elágazás	Ráépülés	1993.
	Csapatszolgálati járőrtárs			2011.
	Járőr			2011.
	Őr-járőrtárs			2011.
		Bűnügyi-rendőr		2008.
		Határrendészeti-rendőr		2008.
		Közlekedési-rendőr		2011.
		Közrendvédelmi-rendőr		2011.
			Baleseti helyszínelő	2011.
			Bűnügyi helyszínelő	2011.
			Fő határrendész	2011.
			Körzeti megbízott	2011.
			Okmányvizsgáló	2011.
			Rendőr "zászlós"	2011.

2.ábra

Forrás: Országos Képzési Jegyzék: https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=297

²⁰ Dr.Beregnyei József: kiadatlan kézirat a szerző engedélyével

²¹ Dr.Beregnyei József: kiadatlan kézirat a szerző engedélyével

4.1. Középfokú oktatás

Napjaink oktatási struktúrájában a tiszthelyettes utánpótlás túlnyomó része a középfokú végzettséget adó képzések révén valósul meg.²² 1993-ban rögzítették az Országos Képzési Jegyzékben a határrendész és rendőr szakmákat államilag elismert foglalkozásként.²³

Jelenleg négy rendészeti szakközépiskola működik az országban, az Adyligeti, Miskolci, Körmendi, valamint a Szegedi Rendészeti Szakközépiskola. Az alábbi táblázat összefoglalja az egyes intézmények tevékenységi körét, az iskolarendszerű, iskolarendszeren kívüli, szaktanfolyami, illetve egyéb oktatási struktúrát. Az adatok az iskolák honlapjairól és a képzésekért felelős személyek tájékoztatásából kerültek összegzésre, így bizonyos pontokban vannak ellentmondások. Ezek főként a felnőttképzés formáiban érhetőek tetten, a honlapok korábbi évek bevált gyakorlatáról tájékoztatnak, nem frissültek a felvételi eljárások során.

A rendészeti szakközépiskolák képzési struktúrája

	Adyligeti RSZKI	Körmendi RSZKI	Miskolci RSZKI	Szegedi RSZKI
Iskolarendszerű szakképzés	Rendőr	Rendőr	Rendőr	Rendőr
Iskolarendszeren kívüli (felnőttképzés formájában) szakképzés	Rendőr	Rendőr (honlap), Határrendészeti ismeretekkel bővített őr-járőrtárs (személyes)	Rendőr	Rendőr
			Rendőr szakmai vizsgára felkészítő képzés	Közrendvédelmi- rendőr
Szaktanfolyam	Körzeti megbízotti	Periodikus szakmai-, továbbképzések(honlap) Jelenleg nem indítanak (személyes)	Körzeti megbízotti	Körzeti megbízotti
	Egységes bűnügyi		Bűnügyi	Bűnügyi
Egyéb		Oktatási szolgáltatás külső szervek részére		

3.ábra

Forrás: saját kutatás alapján

²² Várfalvi Dénes (2001) Főiskolát végzett járőrök. *Belügyi szemle* II. 10. szám, 44-59.o.

²³ Országos Képzési Jegyzék: https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=297

4.1.1. Iskolarendszerű képzés

Az iskolarendszerű rendőr szakképzés mind a négy intézményben egységes keretek között működik, a jelentkezési, részvételi feltételeket az Országos Képzési Jegyzékben, a szakmai és vizsgáztatási követelményekben és a rendőr szakképzés Központi Programjában szabályozzák. A nappali tagozatos, két éves képzés rendőr szakképesítést ad. A jelentkezést közép/emelt szintű érettségihez, fizikai, pszichológiai alkalmassági vizsgálatokhoz, büntetlen előélethez, magyar állampolgársághoz kötik. A felvehető hallgatók életkorát 18-33 évben korlátozza, illetve kitér olyan kritériumokra, melyek a szakképzéssel járó követelményeket, kötelezettségeket taglalják. A 32/2005. (VI.30.) BM-OM együttes rendelet bevezető rendelkezésében a szakközépiskola fogalmát úgy határozza meg: „a rendőrség és a határőrség hivatásos állományú tiszthelyettesei utánpótlását biztosító, a felnőttoktatás szabályai szerint szakképzést végző szakközépiskola.”²⁴ A képzés iskolarendszerű szakmai középfokú oktatás keretében folyik. Egyedülállóként a rendészeti képzések közül, felvételi eljárással történik a jelentkezés, a két éves időtartamú oktatás rendőr szakképesítést ad.

Az intézmények működtetésére vonatkozó jogszabályi háttér egyaránt érinti a közoktatással kapcsolatos, a felnőttképzésre vonatkozó és a szakképzéssel kapcsolatos jogszabályokat is.

A nemzeti köznevelési törvény úgy rendelkezik, hogy minden tankötelezettséget teljesített egyént a felnőttképzés alanyának kell tekinteni, a gyakorlatban azonban a nappali tagozatos diákot/hallgatót (vonatkoztatva a szakképzésre és a NKE jogelődjeire) nem kezelik a felnőttképzés alanyaként.²⁵

4.1.2. Iskolarendszeren kívüli szakképzés

A felnőttképzés azok számára javasolt, akik életkoruk, illetve szolgálati helyeik tapasztalatai miatt nappali tagozatos, iskolarendszerű képzésben nem vehetnek részt. Éppen ezért, a jelentkezést speciális feltételekhez kötik, a hivatalos szolgálati viszony és a „B”

²⁴32/2005. (VI. 30.) BM-OM rendelet a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendészeti szakközépiskolákra vonatkozó szabályokról (bevezető rendelkezés)

²⁵ Dr.Beregnyei József: kiadatlan kézirat a szerző engedélyével

kategóriás jogosítvány alapfeltétel, a részvétel csak vezetői támogatással valósulhat meg. Követelmény ezen felül a képzési szerződésben foglaltak vállalása is.²⁶

Az „iskolarendszeren kívüli rendőr képzés célja, hogy a Rendőrség középfokú szakképesítéshez kötött beosztásai utánpótlását biztosítani lehessen abból a jelentkezői körből, akik számára életkoruk és a szolgálati helyeiken szerzett szakmai gyakorlatuk, tapasztalatuk miatt nem indokolt és nem célszerű a nappali tagozatos, iskolarendszerű szakképzés”.²⁷ A képzés normál esetben 2 éves, de egyes modulok alóli mentesség esetén a képzés 1,5 vagy akár 1 évre is csökkenhet.

A moduláris alapú rendszer megkönnyíti a jelentkező korábbi szakmai jellegű tanulmányainak beszámítását, valamint a szolgálati viszonyában szerzett tapasztalataira is támaszkodik.

4.2. Szaktanfolyamok, egyéb képzések

A szaktanfolyamok rendszere a múltbeli jelentőségéből adódóan a mai napig megtalálható a képzési struktúrában. A tanfolyamon történő részvétel a hivatásos állomány vezetőjének javaslatára történhet, rendészeti szakképesítéshez kötött (határrendész/rendőr). A négy rendészeti szakközépiskolában egységesen kétféle szaktanfolyamot indítanak, körzeti megbízotti, illetve bűnügyi szaktanfolyamot. A tanfolyamok időtartama 23 naptól 26 napig terjed, vizsgával zárul.

A szakképzésért felelős intézmények mellett a rendészeti szervek, speciális oktatási, továbbképző intézmények is részt vesznek szaktanfolyamok szervezésében. Célját tekintve lehet átképzés, magasabb beosztás betöltésére jogosító vagy a munkakör megtartásához szükséges képzés. De éppen így szerveznek tréningeket, konferenciákat, ahol a legfrissebb jogszabályi változásokat nyomon lehet követni a gyakorlati alkalmazhatóság érdekében.

²⁶ Rendőr szakmabemutató információs mappa, Foglalkoztatási és szociális hivatal 2010.
<http://data.munka.hu/data/mediatar/pdf/felujitottak/renderor.pdf>

²⁷ Az iskolarendszeren kívüli rendőr szakképzés központi programja –TERVEZET-, 2006.
http://arszki.hu/dir_downloads/irk_program.pdf

4.3. Felsőfokú oktatás

A felsőfokú rendészeti ismereteket adó képzés 2012-t megelőzően a Rendőrtiszti Főiskolán valósult meg. A képzési struktúra ezt követően sem változik, a képzési szerkezet átalakításával egyelőre nem kell számolni. Kis Norbert József, a Nemzeti Közigazgatási Intézet főigazgatója szerint 2013-ig a kar eredeti képzési kínálata nem módosul. „Új képzési programok 2013-tól indulhatnak - a megfelelő akkreditáció után - felmenő rendszerben.”²⁸ Ezért a Rendőrtiszti Főiskola alapvető képzési felépítése változatlan, az előző évekhez képest nem mutat lényeges változást, bemutatása az aktuális kínálatot tükrözi.

4.3.1. Alapképzés

A tiszti állomány utánpótlását két alapképzési szak biztosítja, melyek további szakirányokra ágaznak. A rendészeti igazgatási és bűnügyi igazgatási alapszakok nappali és levelező munkarendben indulnak. Az Educatio hivatalosan megjelent 2012-es felsőoktatási tájékoztatója alapján a meghirdetett bűnügyi igazgatási alapszakon bűnügyi, gazdaságvédelmi, pénzügynyomozói; míg rendészeti igazgatási alapszakon biztonsági, büntetés-végrehajtási, határrendészeti, igazgatásrendészeti, katasztrófavédelmi, közlekedésrendészeti, közrendvédelmi, migrációs, valamint vám-és jövedékigazgatási szakirányok választhatóak, a felvételi irányszám adott keretein belül. Új eleme a Rendőrtiszti Főiskolának, hogy a jelentkezési korhatárt megsabták. A „nappali munkarendre állandó belföldi lakhellyel rendelkező 25. életévét be nem töltött büntetlen előéletű, kifogástalan életvitelt folytató magyar állampolgárok jelentkezhetnek, akik (a rendészeti igazgatási-biztonsági szakirány, valamint a rendészeti igazgatási-migrációs szakirány alapképzési szakok kivételével) az Intézmény képzési irányainak megfelelő valamely rendvédelmi szervnél a munkaviszony létesítését, illetve a szolgálat teljesítését vállalják.”²⁹

²⁸ Nemzeti Közszerológati Egyetem: egy helyen képzik majd a közszerológákat, rendőroket és katonákat
<http://www.alon.hu/nemzeti-kozszerológati-egyetem-egy-helyen-kepzik-majd-kozszerológakat-rendoroket-es-katonakat>

²⁹ http://www.felvi.hu/felveteli/egyetek_foiskolak/IntezmenyiOldalak/szervezet.php?oldal=2&szer_id=843

Hivatásos állományúak számára is adott a lehetőség nappali munkarendű képzésben részt venni, de csak egyes szakirányokon. 30 éves korig jelentkezhetnek azok, akik a felvi.hu mindenkorai tájékoztatójában konkrétan meghatározott szakmai gyakorlattal rendelkeznek, illetve a szakképzésnél már ismertetett módon a hivatásos állomány vezetője jóváhagyja és vállalja a képzési idő alatti alapilletmény juttatását és végzettségnek megfelelő beosztást biztosít. A levelező munkarendű képzés (néhány szakiránytól eltekintve) kimondottan a hivatásos állományúak számára biztosított.

4.3.2. Mesterképzés

A Rendészettudományi Karon alapképzést végzettek számára egyenes út vezethet a mesterképzéshez, melyet 2008-ban indítottak először. Felvételi követelmény ugyanis a felsőfokú oklevél és a hivatásos állomány megléte. Jelenleg a rendészeti vezető szak csak levelező tagozaton indul. A képzés közép-és felsővezetői munkakörök betöltésére teszi alkalmassá a hallgatót. A mesterképzés már feltételezi a közép-és felsővezetői beosztásokhoz szükséges személyiségjegyeket, hiszen a jelentkezéshez minimum két éves (rendvédelmi jellegű) szakmai tapasztalat szükséges. Nem csak a Rendészettudományi Karon végzettek jelentkezhetnek a képzésre, azonban a felsőoktatási törvénymódosítások következtében más MA szakokhoz hasonlóan kredit-elismertetés válik szükségessé.

4.3.3. Rendőrszervező szakképzés

A tiszti fokozat megszerzésének másik módja a rendőrszervező szakképzés elvégzése. Ez az emelt szintű szakképesítés négy elágazást foglal magában: határrendész, katasztrófa-és polgári védelmi szervező, rendőrszervező és tűzoltószervező. Az OKJ szerint 61-es, emelt szintű képzést a testületen belül felsőfokú szakmai végzettségként vették figyelembe.³⁰ Ez a képzés lehetőség azon civil diplomások számára, akik nem rendészettudományi képzésben vettek részt, azonban a magasabb beosztáshoz szükségük van tiszti kinevezésre. Az OKJ változása ezt a képzést sem kerülte el, az alap követelménymodul bevezetésével bővült.

³⁰ Dr.Beregnyei József: kiadatlan kézirat a szerző engedélyével

4.3.4. Nemzeti Közszerológati Egyetem

2012 januárjától az intézményi összevonások következtében a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Kara, a Rendőrtiszti Főiskola és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem az újonnan szervezett Nemzeti Közszerológati Egyetem karaként folytatja tovább képzési feladatát. A NKE küldetésnyilatkozata szerint a Közigazgatás-tudományi Kar, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar és Rendészettudományi Kar a felelős a közigazgatási, rendészeti és katonai képzésekért.³¹

A 2011. évi CXXXII. törvény a következőképp foglalja össze a NKE tevékenységének célját: „a közigazgatást, a hon- és rendvédelmet érintő tevékenységet végző szakemberek képzése, a hon- és rendvédelmi szervek tisztii utánpótlásának biztosítása, valamint az egységesülő közszerológati életpályák közötti átjárhatóság megteremtése. Az intézménynek a tisztii utánpótlás képzése során tekintettel kell lennie a Magyar Honvédség és a rendészeti szervek feladataira, sajátos szerológati és életviszonyaira, valamint az egyes hivatásrendek képzési és kiképzési rendszereiben előzetesen megszerzett ismeretekre is.”

2011. évi CXXXII. törvény A Nemzeti Közszerológati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról. In. Magyar Közlöny: <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK11120.pdf>

Az átalakítás jelenleg ott tart, hogy a jogelőd intézmények a teljes átalakítás végéig a korábban megkezdett módon fejezhetik be képzéssel kapcsolatos feladataikat. Képzési szerkezetük és a NKE szerkezete közötti átállásban így biztosítható a folytonosság elve. Időbe telik, míg a jogi háttér megteremtésén túl a képzés átláthatósága, átjárhatósága tekintetében egységes lesz az intézmény. A miniszteri biztos ezt úgy fogalmazta meg, az Egyetem előbb-utóbb ki kell, hogy dolgozza "az infrastruktúra ésszerűsítésének stratégiáját, amely közös épületek hatékony kihasználását is tartalmazhatja".³² Egyelőre nehéz lenne megjósolni, hogy e három intézmény összevonásával az Egyetem kitűzött célja, hogy egy „korszerű, európai színvonalú

³¹ Nemzeti Közszerológati Egyetem: <http://www.uni-nke.hu/index.php/kuldetesnyilatkozat>

³² Nemzeti Közszerológati Egyetem: egy helyen képzik majd a közszerológákat, rendőröket és katonákat <http://www.alon.hu/nemzeti-kozszerologati-egyetem-egy-helyen-kepzik-majd-kozszerologakat-rendorokat-es-katonakat>

intézményhez méltó szellemi, fizikai és szolgáltatói környezetet biztosítson oktatói, hallgatói és munkatársai számára”³³ mennyiben valósulhat meg a közeljövőben.

5. Hipotézisek

A hipotézisek megfogalmazásánál az volt az egyik központi feltételezésem, hogy a változó rendészeti képzés és rendészeti struktúra befolyással van a rendőrség állományába tartozó hivatásos és nem hivatásos állományban lévő dolgozók munkavégzésére, függetlenül attól, hogy részt vesznek-e jelenleg képzésben.

Az alábbi feltételezések e mentén fogalmazódtak meg. Igazolásukra és elvetésükre a kutatás során alkalmazott kérdőíves elemzés feldolgozása során tértem ki.

- Azt feltételezem, hogy habár a törekvések az újításokra több szempont figyelembe vételével történtek, a hivatásos állományúakat mégis csak közvetve érinti, az állomány tagjai nem minden esetben értenek egyet az őket érintő kérdésekben. Előzetes számításaim szerint a dolgozók nem ismerik az alakulófélben lévő módosításokat, tervezeteket, mert azok nem érintik a felnőtt dolgozó létből fakadó sajátosságokat, igényeket.
- A Hszt. 44.§ meghatározza, hogy „A hivatásos állomány tagja ötévenként legalább egyszer köteles részt venni szakmai továbbképzésen, illetve a speciális rendészeti végzettséget biztosító képzéseken történő részvételét biztosítani kell, amelyek megvalósítására az állományilletékes parancsnok évente képzési, továbbképzési tervben intézkedik.”³⁴ Kérdésként merült fel bennem, milyen arányú lehet a továbbtanulási szándék, ha kötelezik is a képzésre a hivatásos állomány tagjait; mennyire ismerik saját lehetőségeiket, illetve kötelezettségeiket.
- Azt feltételezem, hogy a szakterülethez kapcsolódóan kevesen tervezik a továbbtanulást, ami érdekes összefüggést mutathat a Hszt.-ben megfogalmazottakkal,

³³ Nemzeti Közszerológati Egyetem
<http://www.uni-nke.hu/index.php/kuldetesnyilatkozat>

³⁴ 9/1997. (II. 12.) BM rendelet a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek, valamint az önkormányzati tűzoltóság szolgáltati viszonyban álló tagjai szolgáltati viszonyának egyes kérdéseiről és a személyügyi igazgatás rendjéről

azaz, hogy „a hivatásos állomány tagját szakmai ismereteinek fejlesztése céljából szakmai továbbképzésben, illetve átképzésben kell részesíteni.”³⁵

- Úgy gondolom, a legtöbb dolgozó hivatásként tekint a munkájára, azonban pályaválasztás során nem a hivatástudat motiválta elsősorban. Ez kihat a jövőképre is, azt feltételezem, hogy habár a hivatástudat mérvadó, mégis, ha újra pályaválasztás előtt állnának, többen nem választanák újra ezt a területet.
- Úgy vélem, a többség jövőképe nagyon bizonytalan, mely anyagi és létbizonytalanságot is tükröz.

6. Kutatás

Kutatásom során kérdőíves vizsgálati módszert alkalmaztam. Elsőként az Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola tanulóit választottam célcsoportként, a tanulók motivációját, a gyakorlati-elméleti képzés sajátosságait, az iskola által közvetített értékeket és azok hatásait felmérve. Az iskola vezetősége azonban nem járult hozzá kérdőívem kitöltéséhez, tekintve, hogy a hallgatók a kutatás szakaszában szakmai gyakorlatukat töltik, illetve korábban készült már kérdőíves felmérés hasonló témakörben. Ez a kérdőív végül nem került birtokomba másodelemzésre. Kérdőívem jelentős átalakítása után a budapesti rendőrkapitányság alá tartozó kerületi kapitányságok vezetőihez fordultam engedélyért, hogy az állomány tagjai kitöltsék a kérdőívet. Itt is akadályokba ütköztem, a hivatásos állományúak elérése személyes úton nem valósulhatott meg. Egy vidéki kapitányság készségesen állt rendelkezésemre, ezek a válaszok a 79 kérdőív közel 1/3-át képezik. A fennmaradó kérdőíveket interneten kitölthető formában gyűjtöttem össze, azzal a kifejezett kitéttel, hogy a kutatás a rendészeti területeken dolgozókat érinti. Érdekes lett volna a vidéki és a fővárosi kapitányságon dolgozók véleményét összevetni, azonban az internetes felületű kérdezés ezt ellehetetleníti, az információgyűjtés helyszínét nem lehet konkretizálni.

A kérdőív 21 kérdést tartalmaz, nyitott és zárt kérdésekkel. Egyes kérdéseknél az 1999-es SZKORP kutatás tapasztalatait vettem figyelembe.³⁶ Célként jelöltem meg, hogy kiderítsem, a

³⁵ 1996. évi XLIII. törvény a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról

rendészetben dolgozók számára mennyire fontos a továbbtanulás, hogyan látja saját jövőjét bizonyos aspektusokból, van-e összefüggés a múltbéli képzéseik és továbbtanulási szándékaik között. Internetes felületen 53, nyomtatott formában, egy vidéki rendőrkapitányság által kitöltve 26 kérdőívet elemeztem. Az adatok feldolgozása során különbséget nem tettem e tekintetben.

6.1. Demográfiai adatok

Kérdőívem felvezetőjében a demográfiai adatokra voltam kíváncsi. A nem, kor és állományi behatárolás hozzásegít a mintavétel érvényességéhez.

A táblázat a nemek és állomány-besorolások szerint csoportosított adatokat tartalmazza.

	Közalkalmazott	Hivatásos állományú
Nő	5	17
Férfi	3	54

4.ábra

Az állomány besorolás szerint 71 fő hivatásos állományban, 8 fő közalkalmazottként dolgozik. A megkérdezettek (79 fő) közül 57 férfi, illetve 22 nő válaszait értékeltem. Úgy gondolom, a nemek tekintetében nincs jelentős eltérés a válaszokban, ilyen aspektusból nem osztályoztam a véleményeket. Országos adatokat tekintve a szakmában több férfi dolgozik, mint nő, ami többek között a fizikai igénybevétellel és a munkával együtt járó lelki megterheléssel magyarázható.

Az alábbi táblázatban a kitöltők korcsoportok szerinti megoszlása látható.

Korcsoportok (év)	20-25	26-30	31-35	36+
Személyek száma	16	25	19	19

5.ábra

³⁶ Krémer Ferenc (2003) A rendőri hatalom természete. Napvilág Kiadó, Budapest. 119-121.o.

Legjelentősebb számban a 26-30 évesek vannak, a 20-25 évesek, azaz a legfiatalabbak csoportja pedig a legkisebb arányú. Ez azért lehet jelentős, mert évenként a felvételi keretszámok alapján hozzávetőlegesen 900-1000 hallgató kerül ki a rendészeti képzésekből, akik szerződés alapján (amennyiben nem folytatják tanulmányaikat) próbaidős szolgálati viszonyt létesítenek a munkáltatóval. Az idősebb generációk kis száma azt jelzi, hogy a munkatapasztalattal rendelkezők egyre kisebb arányban vesznek részt a munkában, a biztos nyugdíjrendszer miatt a rendészetben dolgozó hivatásos állományúak átlagéletkora viszonylag alacsony.

6.2. Végzettség, továbbtanulási szándék

A következő nagyobb blokkban a megkérdezettek jelenlegi végzettségére, illetve jövőre vonatkozó továbbtanulási elképzeléseire voltam kíváncsi. A képzések épülhetnek egymásra, de kezdetben azt vizsgálom, hogy hogyan alakul azok száma, akik egy képzettséggel rendelkeznek. Az alábbi táblázat mutatja az eredményeket.

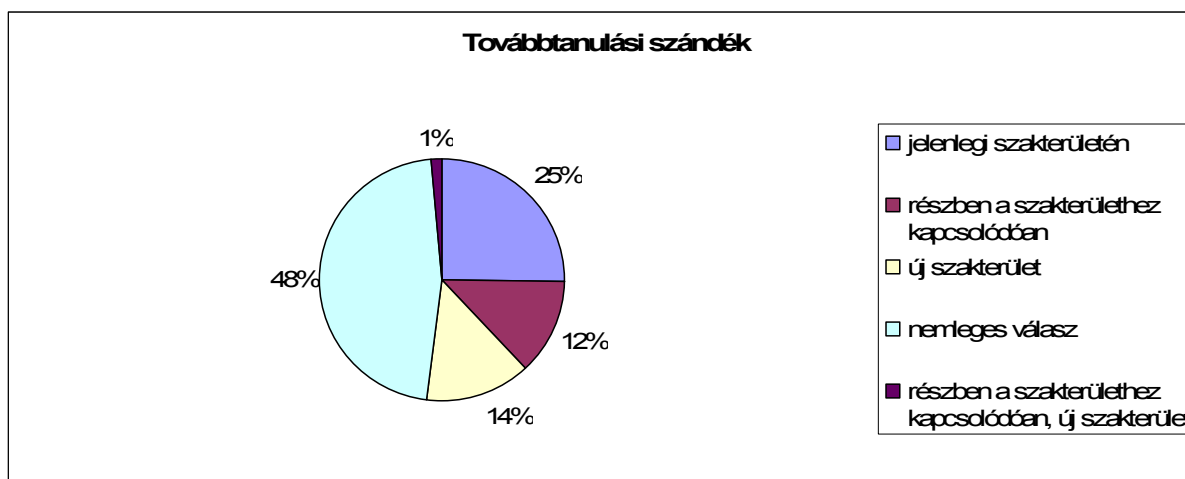
Intézmény típusa	Egy végzettséggel rendelkezők száma (fő)	Továbbtanulni szándékozók száma (fő)
Szakközépiskola	7	3
Rendészeti szakközépiskola	30	19
Felsőfokú szakképzés	2	2
Főiskola/egyetem	10	7
Rendőrtiszti Főiskola	12	3
Összesen	61	34

6. ábra

Az egy végzettséggel rendelkezők száma 79 főből 61 fő, ami természetesen nem fedi le a rész-szakképesítéseket (melyekkel szintén betölthetők tiszthelyettesi, a tervezetek szerint tisztesei beosztások), illetve a szaktanfolyami rendszer struktúrájára sem tér ki. Ez a mutató nagyon magas, a rendészeti szakközépiskolákat végzettek száma a legjelentősebb, ami adódhat a 4 intézmény kapacitásából. Mindez a hallgatók szempontjából tudatos választást feltételez, az érettségivel rendelkezők ezt a képzési formát választva már a specializáció irányába indulnak el. Civil főiskolát 10 fő végzett, ami magyarázható azzal, hogy a civil szféra

képzéseinek beszámítása a képzésbe nagyon bonyolult, egyelőre nincs lehetőség arra, hogy kreditértékben előnyben részesüljön az, akinek más irányú végzettsége is van. A 61 főből 34 fő tervezi, hogy továbbtanul. Iskolákra bontva a felsőfokú szakképzésből, a főiskoláról/egyetemről és a rendészeti szakközépiskolákból kikerülők továbbtanulási hajlandósága a legmagasabb (100%-70%-63%).

A továbbiakban a továbbtanulási szándékot vizsgálom. Az alábbi diagramon látható a továbbtanulni szándékozó 41 fő képzési irányultsága.

7. ábra

79 főre kivetítve ez a százaléérték nagyon alacsony, 48% nem tervezi, hogy a jövőben részt vesz valamilyen képzésben. Ezt a kijelentést többen szöveges válasszal is nyomatékosították a következő kérdésben. Nagyon magas ez a mutató, tekintve, hogy az újonnan felállított Oktatási Képzési és Tudományszervezési Főigazgatóság központilag szervez periodikus, szakmai ismereteket megújító továbbképzéseket, tanfolyamokat, szaktanfolyamokat. Emellett területi,-és helyi szintű továbbképzésekre is sor kerül, a Hszt.-re korábban hivatkozott paragrafusok miatt. Azaz, ha kötelezik a hivatásos állomány tagját továbbképzéseken való részvételre, mi lehet az oka annak, hogy a 79 főből 38-an nem tervezik, hogy részt vesznek képzésben? Ez egyrészt adódhat abból, hogy nem ismerjük a pályaelhagyók számát, nem tértem ki kutatásomban a lemorzsolódásra. Azonban, ez nem lehet nyomós indok, ugyanis, a pályát elhagyók más végzettség nélkül nehezen állnák meg helyüket egy teljesen új szakterületen, amit viszont a következő kérdésemben szűrtem. Felmértem, hányan szeretnék magukat átképezni, új szakterületet csupán 14% jelölt meg lehetséges

továbbtanulási irányként. Másik ok lehet az, hogy a továbbtanulás fogalma a megkérdezettek számára talán nem fedi a szakmai továbbképzéseket, a fogalom pontos körülhatárolása nem történt meg, így lehetnek eltérések az értelmezésben.

A fennmaradó 52%, azaz akik a jövőben még fektetnének energiát tudásuk gyarapításába, új ismeretek megszerzésébe, a következőképpen oszlik meg: 1% azok aránya, akik több irányban elágazó képzésben szeretnének részt venni, részben a saját szakterületen, részben új területen. Legmagasabb a saját szakterületén belül továbbtanulni szándékozók aránya. További vizsgálódás tárgya lehetne, hogy ezt milyen formában tervezik, illetve van-e összefüggés a 2011-es Életpályamodell elképzelései és a motivációkat illetően. Az életpályamodell ugyanis az illetmény és előmeneteli rendszert szoros összefüggésben kívánja érvényesíteni. Önkéntességi kvóta bevezetését szorgalmazza, mely azt jelentené, hogy a hivatásos állomány tagja a munkáltatója kezdeményezése nélkül is részt vehetne meghatározott képzésekben. Magasabb beosztási csoporthoz magasabb végzettség lenne az előírás, ami a bérrendszerre is hatással van. Összevetve ezt egy későbbi kérdéssel, amelyben a magasabb jövedelem is megjelenik jövőbeni elérendő célként, megállapítható, hogy e tényező nagyon nagy szerepet játszik a megkérdezettek körében. Így tehát kérdés, hogy az anyagi elismertség mekkora szerepet játszana abban, hogy 25% jelenlegi szakterületén tovább képezné magát.

A kutatás során arra a kérdésre, hogy 'Jelenleg részt vesz-e valamilyen képzésben?' 16 fő felelt igennel, ez 20%-nak felel meg.

8. ábra

Arra is kíváncsi voltam, hogy igenlő válasz esetén milyen képzésekről van szó, 12 értékelhető választ kaptam. A megalakult Nemzeti Közszerológati Egyetemen jelenleg 5 fő tanul, biztonság és védelempolitikai; gazdaságvédelmi, had és biztonságtechnikai mérnöki szakokon. A Szegedi Tudományegyetem pszichológia és jogász szakirányokon egy-egy fő tanul. Egy fő magyar nyelv és irodalom szakon vesz részt MA képzésben. A felsőfokú képzések palettája mellett megtalálható a gyógymasször és nyelvi képzés is, valamint egy fő civil szféraként jelölte meg választát. A 16 fő csekély számnak mondható, egy fő sem felelt úgy, hogy munkáltatója által előírt tréningen, esetleg szakmai továbbképzésen vesz részt.

6.3. Nemzeti Közszerológati Egyetem

A 7. kérdésem a Nemzeti Közszerológati Egyetem tevékenységi körére, képzési folyamatokban betöltött szerepére és az összevont intézmények ismeretére keresett válaszokat.

	Igen	Nem
Ismeri a NKE tevékenységi körét	41%	59%
Ismeri a NKE képzési folyamataiban betöltött szerepét	35%	65%
Tudja, mely intézeteket érint az összevont	47%	53%

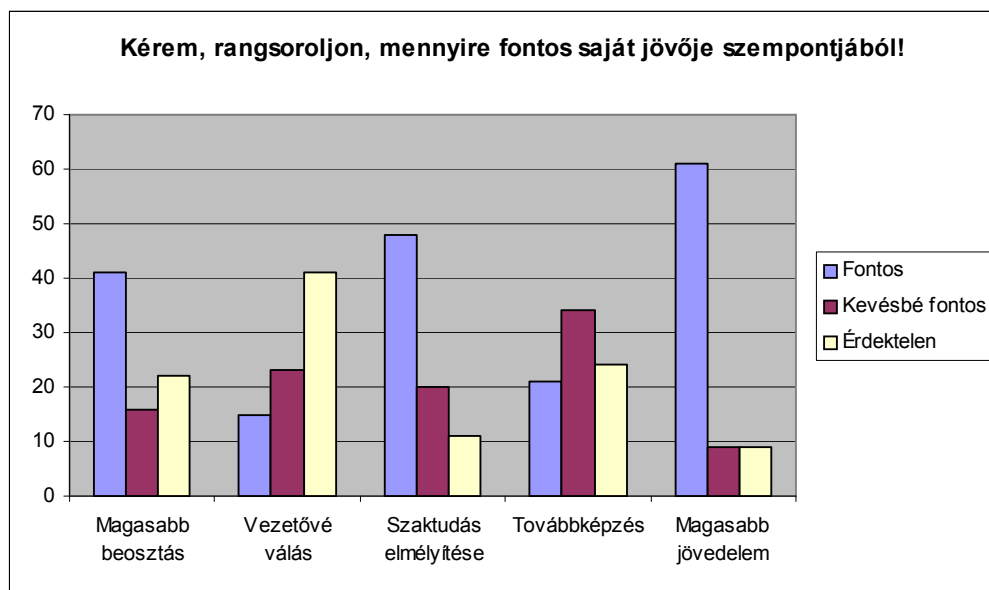
9. ábra

A válaszok nincsenek átfedésben, így olyan kombináció is akad, hogy a válaszadó ismeri az összevonás alá tartozó intézményeket, de például képzési folyamataira nincs rálátása. Egyöntetű igenek és nemek is vannak, de ezeket egy diagramban összesítve az egyének szerinti eloszlásban és nem összességében kapnánk eredményt. A Nemzeti Közzolgálati Egyetem tevékenységi körét 32 fő ismeri. Érdeemes lett volna szöveges válaszra is lehetőséget biztosítani, miként fogalmazódik meg konkrétan ez a fajta ismeret. A képzési folyamatokat 28 fő ismeri, ami nincsen összefüggésben a jelenleg Nemzeti Közzolgálati Egyetemen tanulókkal és korábban Rendőrtiszti Főiskolát végzettekkel. Ugyanúgy megtalálható az, aki nem tervezi, hogy továbbtanul és jelenleg sem tanul, mégis nyomon követi az Egyetem folyamatait, mint az, aki a Rendőrtiszti Főiskolán tanult, vagy jelenleg a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen folytatja tanulmányait, de nem ismeri annak tevékenységét. Legnyilvánvalóbbnak az tűnik a megkérdezettek számára, hogy az Egyetem mely intézményekből alakult meg, 37 fő tudja, mely intézmények funkcionálnak jogelődként.

6.4 Jövőbeni tényezők

Következő kérdésben, a kutatásomban résztvevőket arra kértem, rangsoroljanak a jövőjüket érintő tényezők tekintetében.

Itt látható az összesített táblázat, a függőleges adatok a személyek számát jelölik.

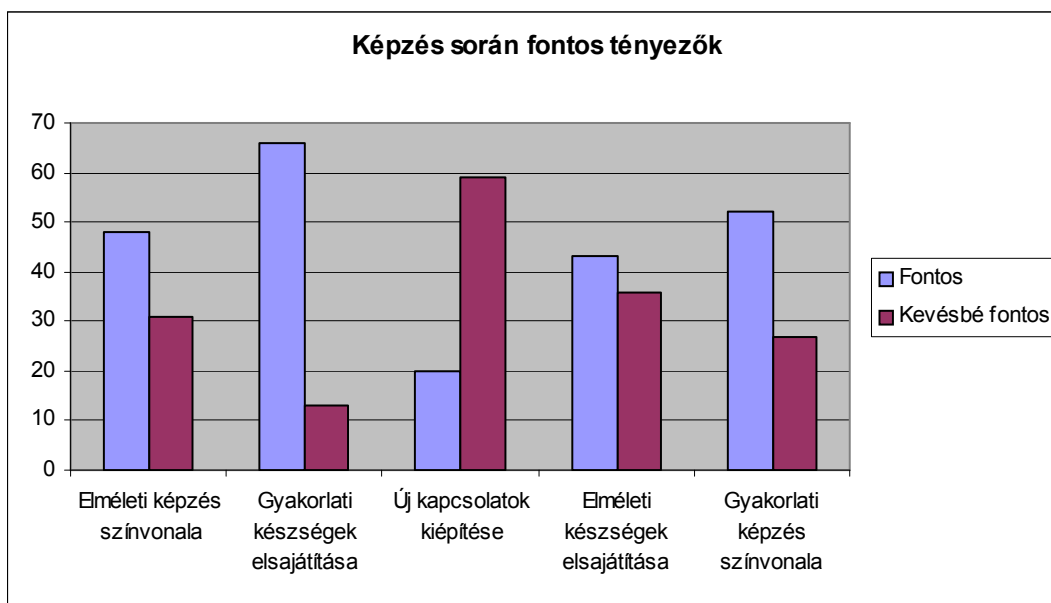

10. ábra

Számomra nem volt megdöbbentő, hogy a legmagasabb értéket a 'Magasabb jövedelem' kategória érte el. Habár a kérdések összeállítása során nem tértem ki arra, hogy ez tekinthető-e elérendő célként, de feltételezem, hogy a fontossági sorrend hű célrendszert is mutat. Második legmagasabb érték a 'Szaktudás elmélyítése'. Ez egy kicsit ellentmondásos azzal a tényezővel, hogy a 48 főből, akik számára fontos a tudásuk elmélyítése, csupán 10 fő szeretné a saját szakterületén képezni magát. Ez arra enged következtetni, hogy habár fontosnak érzik tudásuk csiszolását, a gyakorlatban ezt tényleges tett nem követi. Ugyanakkor, összevetve a 'Továbbképzés' kategória fontosságát a továbbtanulási szándékkal, megállapíthatjuk, hogy ugyanez az ellentmondás tapasztalható itt is. A 21 főből, aki fontosnak tartja a részvételt továbbképzéseken, csak 10 adta korábban azt a választ, hogy tervezi a továbbtanulást. Ebből 4 jelenlegi szakterületén, 3 részben a saját szakterületén, 3 pedig teljesen új szakterületen. Várható lett volna, hogy nagyobb legyen az új szakterületeket megjelölők száma, tekintve, hogy a szaktudás elmélyítése hivatott szolgálni a jelenlegi szakterületén tovább tanulni vágyókat, a továbbképzés pedig tágabb fogalomként az új, más jellegű képzéseket. Érdekes a másik tengely mentén is összevetni a tényezőket. Ennek szemléltetésére a 'Továbbképzés' kategóriát emelném ki. A többi tényezőhöz viszonyítva a negyedik legfontosabb, azonban saját értékein belül a legrosszabb értéket mutatja. 24 fő számára teljesen érdektelen a jövő szempontjából a továbbtanulás, míg 34 fő számára kevésbé fontos, mindez meghaladja azok számát, akiknek fontos ez a szempont.

6.5. Rendészeti képzésekkel kapcsolatos tényezők

A következő pontban a rendészeti képzésekre vonatkozó elvárásokra voltam kíváncsi. ('Kérem, jelölje meg azokat a tényezőket, amelyeket fontosnak tart a rendészeti képzésekkel kapcsolatban!')

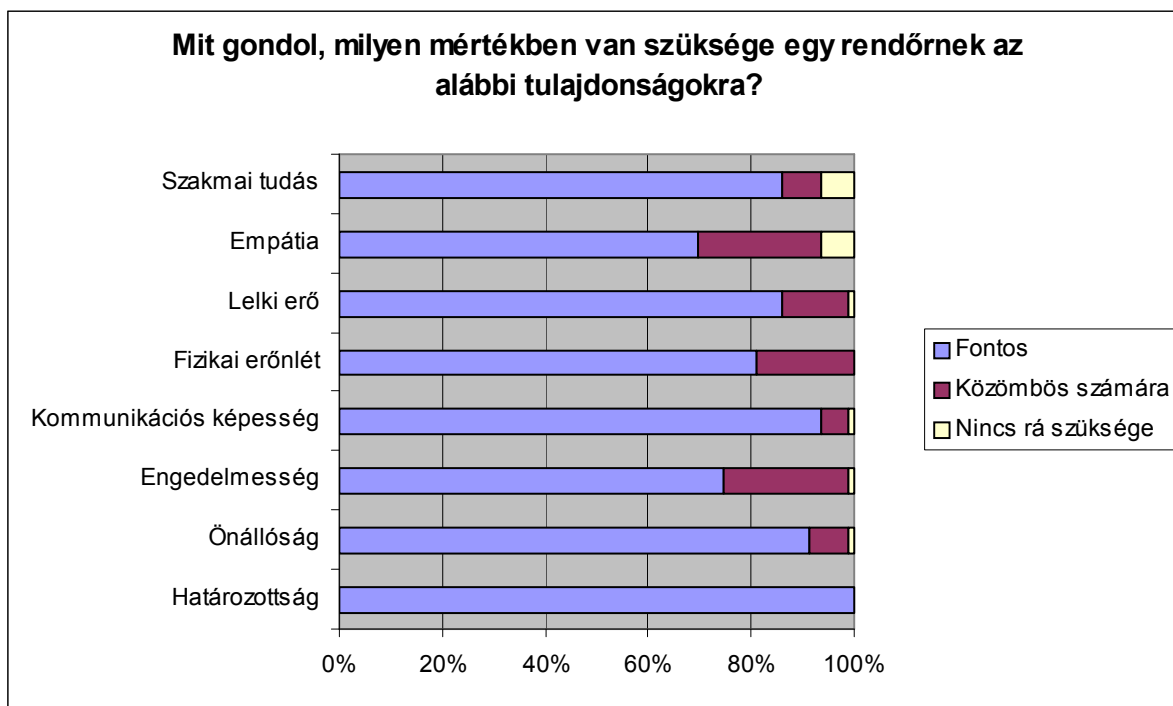

11. ábra

Meghagytam, hogy több válasz is megjelölhető, így az adatok értéke, mely a személyek számát jelöli, meghaladja a 79-et, amennyiben a megadott tényezőket egymással vetjük össze. Legtöbbször a gyakorlati készségeket tartják legfontosabbnak a képzés során, melyet szorosan követ a gyakorlati képzés színvonala. Tény, hogy a mindennapi improvizáció a szakmában megköveteli, hogy a gyakorlati oktatás aránya jelentős legyen, megfelelő mértékű elméleti tudással alátámasztva, de megvizsgálva a szakmai,- és vizsgakövetelményeket, arra a következtetésre jutottam, hogy az elmélet-gyakorlat aránya 40-60%, egyes szakirányokon pedig 50-50%. Konkrét kérdésem nem volt arra vonatkozóan, hogy ez a tényező hogyan valósul meg a tényleges képzésben, tükrözi-e az iskolák elméleti-gyakorlati képzés arányát, mindenesetre nagy az igény a gyakorlatorientált képzésre. Az viszont különös, hogy az elméletnél vizsgálva a képzés színvonala megelőzi a készségek elsajátítását, de a kettő között lehet szoros logikai kapcsolat, hiszen egy minőségi elméleti oktatásban a készségek is arányosan elsajátíthatók. Az új kapcsolatok kiépítésének fontossága sem hanyagolható el, napjainkban egyre nagyobb szerepe lesz a kapcsolati tőkének.

6.6. Rendőri munkához szükséges tulajdonságok

A következő kérdéscsoportom a rendőrök mindennapi munkavégzéséhez szükséges tulajdonságokat vizsgálja, illetve, hogy ugyanezen képességek megszerzéséhez mennyiben járul hozzá a rendészeti képzés. Nyilvánvaló, hogy nincsen mérce a már meglévő képességekről, főként azért, mert hivatásos állományból az esetek nagyobb százalékában csak a munkáltató kezdeményezheti a továbbtanulást, de ez esetben a hivatásos állomány tagja már nagy tapasztalati tőkével rendelkezhet. Ez az értékelés akkor lehetne releváns, ha a felvételi eljárás során bekerültek képességeit vizsgálnánk, felmérve a képzés megkezdése előtti és a képzés befejezését követő képességeket. Először azt vizsgálom, milyen adottságok szükségesek a rendőri hivatás betöltéséhez. Szándékoltan nem a szakmai,- és vizsgakövetelményekben szereplő személyes, társas és csoportos kompetenciák fogalmait használtam, hanem a mindennapi életben közérthető és megragadható tulajdonságjegyeket.

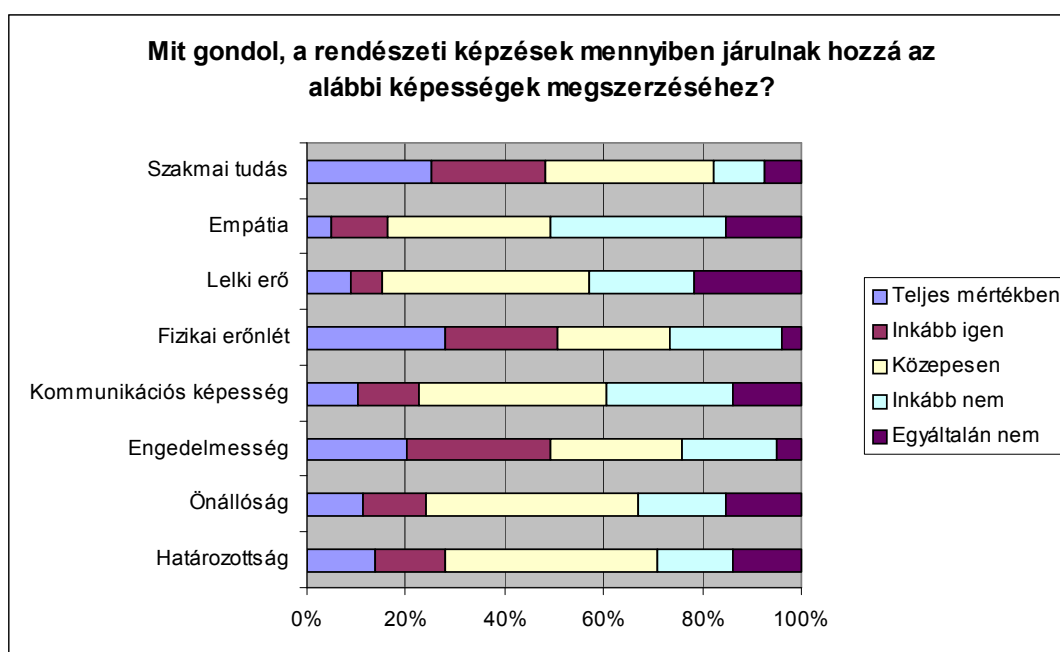

12. ábra

Számomra megdöbbentő válaszok érkeztek, az esetek 100%-ában a határozottság a mérvadó. Ezt követően a kommunikációs képesség és az önállóság a leghangsúlyosabb. Csak ezután következik a szakmai tudás, mely ugyanakkora szerepet játszik, mint a lelki erő. Mégis,

a másik oldalról vizsgálva, a szakmai tudás szükségtelensége szerepel az első helyen, az empátiával együtt, ezek egyenként 5-5 válaszadót jelentettek. Összességében nem nagy arány a 79 főhöz viszonyítva, mégsem elhanyagolható. Talán érdemes lett volna egy szükséges, de nem elengedhetetlen kategóriát is bevezetni, a közömbösség fogalma nem elég konkretizált.

A másik oldal vizsgálata egy kicsit összetettebb. Több válaszlehetőséggel szélesebb spektrumon vizsgáltam a válaszokat. A tulajdonságokat egymáshoz viszonyítva az oktatás szempontjából jól alakultak az eredmények. Önmagukban elemezve azokat már nagyobb eltéréseket tapasztalhatunk.

13. ábra

Lényegesnek tartom kiemelni, hogy a megfelelő fizikai erőnlét kialakítása után a szakmai tudás átadása mondható az iskolák fő erősségének. Annak bontására, hogy a rendészeti képzéseken belül a rendészeti szakközeget végzetek és a Rendőrtiszti Főiskolát végzetek milyen arányban teszik ki ezeket az értékeket, nem volt mód, csak feltételezem, hogy mindkét iskolatípus egyaránt lényegesnek találja e két szempontot. Ennek érvényességét csak az oktatók bevonásával lehetne igazolni. A sorban az engedelmesség és a határozottság következik, ami az előző diagramom adatai alapján azt a feltételezésemet erősíti, hogy a hozott tapasztalat és meglévő képességek jelentősen befolyásolják az eredményeket, számolni kell az egyének tapasztalataival! A nemleges válaszokat vizsgálva kiugró értéket

tapasztalhatunk a lelki erő meglétében, illetve annak hiányában. A válaszok alapján a lelki megerősítéshez nem járul hozzá az iskola, ahogy az empátia kialakításához sem. Úgy gondolom, e tulajdonságokra nagyobb hangsúlyt kellene fektetni, hiszen a rendőri munka a fizikai mellett erős lelki megterheléssel is jár. Ha nem is a tananyag részeként, de tréningekkel fejleszteni lehetne ezeket a képességeket, kellő mértékben fel lehetne készíteni a hallgatókat a rájuk váró lelki megpróbáltatásokra.

6.7. Képzések összevetése

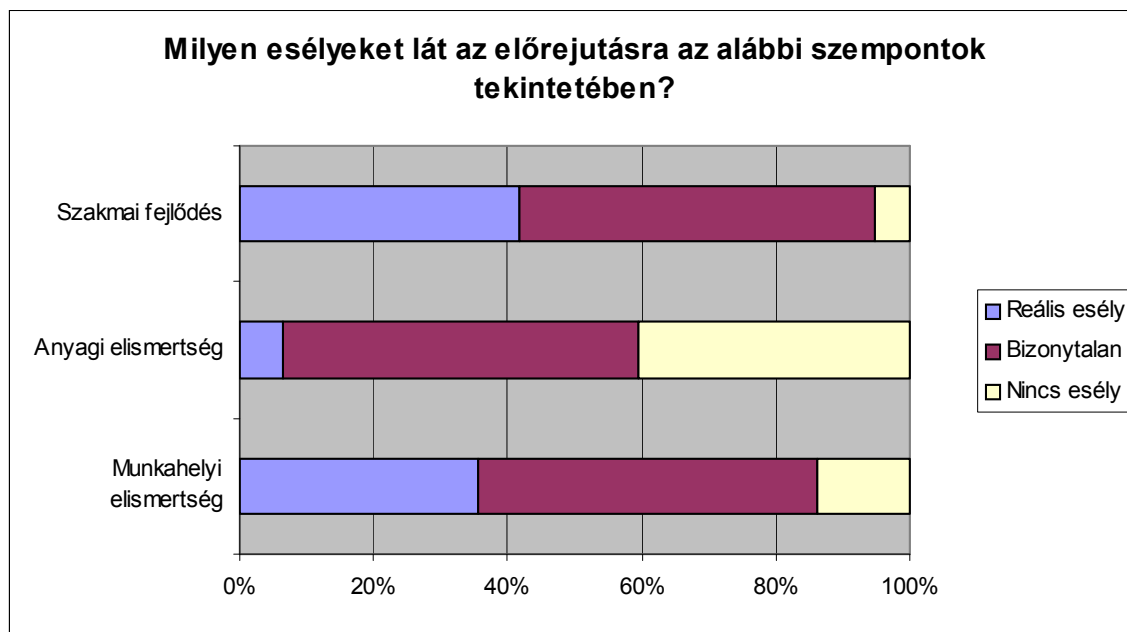
A továbbiakban arra voltam kíváncsi, hogyan látják a megkérdezettek a rendészeti alap-és felsőfokú szakképzettek és a Rendőrtiszti Főiskolát végzettek szakmai felkészültségét. Nem szűrtem, hogy csak azok vessék össze ezeket a képzési formákat, akik saját tapasztalattal rendelkeznek, mert kíváncsi voltam a külső megítélésre is. A válaszok alapján 44% úgy gondolja, hogy nincs különbség a szakmai felkészültségben. Az ellenkező oldal szöveges válaszában fejthette ki véleményét. Szöveges elemzés alapján az alább látható négy legfontosabb szempont került kódolásra, melyben megnyilvánulnak a különbségek:

- Elméleti-gyakorlati képzés arányában
- Végzettek szemléletében, értékrendjében
- Képzés időtartamában
- Képzés minőségében

A többség az első pontban látja a fő különbséget, a gyakorlati képzés a rendészeti szakközépiskolákban végzettek oldalára billen, a Rendőrtiszti Főiskolát elmélet-centrikusnak tartják. Jól tükrözi ezt egy válaszadó véleménye: „Az RTF-en végzettek kizárólag az elméleti képzés fontosságát érzik, a gyakorlati képzettségük minimális, a vezetői szerepük így megkérdőjelezhető,.. Ezen belül volt, aki ezt kimondottan hátrányként értékelte. A második pont sajnálatos módon már a személyekre irányult, a Rendőrtiszti Főiskolát végzettek könnyebben elítélik az alap-és felsőfokú szakképzetteket. Többen kifogásolták, hogy a Rendőrtiszti Főiskola, habár átfogó, széleskörű ismereteket ad, elaprózza a tudásanyagot, nem áll rendelkezésre kellő idő a tananyag elmélyítésre.

6.8. Jövőkép

A következő kérdés a jövőképpel volt kapcsolatos. Különböző aspektusokból vizsgálva az eredmények nem túl pozitívak. Az alábbi ábrán látható az eredmények összefoglalása.

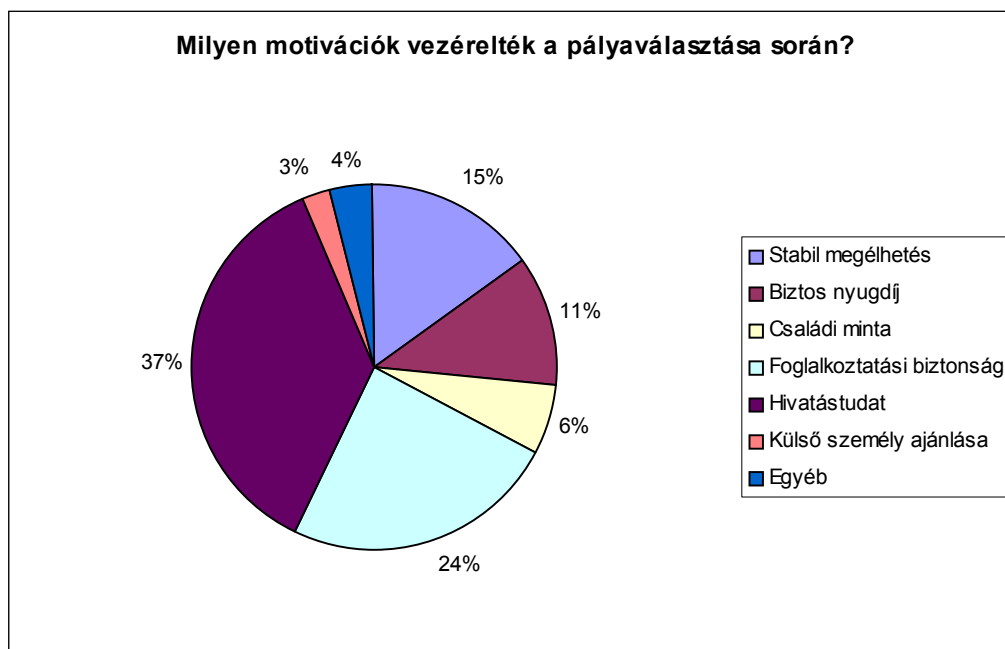

14. ábra

Anyagi elismertség tekintetében 5 fő lát reális esélyt az előbbre jutásra, itt éleződik ki leginkább az ellenkező oldal is, azaz 32 fő erősíti esélytelenséggel ezt a véleményt. A bizonytalanság csökkenthetné a két szélsőséges hozzáállás mértékét, de a bizonytalanság nem konkrét állásfoglalás, nem ismerjük a háttérben meghúzódó tényezőket. Pozitívként értékelhető, hogy szakmai fejlődés tekintetében 33 fő vélekedik optimistán. A többi szemponthoz képest ez a legkiugróbb érték, de önmagában vizsgálva csak 41%-ot tesz ki azok aránya, akik bizakodnak a jövőben. Munkahelyi elismertség tekintetében ez az arány 35%.

6.9. Motiváció, pályaválasztás

A soron következő kérdéscsoport a pályaválasztás motivációját vizsgálja. A kérdőívben három kérdés foglalkozik a pályaválasztás körülményeivel. Ebben a részben arra voltam kíváncsi, hogy a rendészeti pályát választók esetében milyen motivációk mérvadóak.

15. ábra

A felsorolt választási lehetőségek elemezhetők külső és belső motiváció szempontjából, a hivatástudat talán az egyetlen, mely belső indíttatás lehet. Szembetűnő, hogy a legnagyobb százaléértéket éppen ez az alkotóelem teszi ki. Ezt követi a foglalkoztatási biztonság és a stabil megélhetés. Jelen gazdasági körülmények között könnyen belátható, hogy mennyire hangsúlyos az anyagi és foglalkoztatási biztonság. Szöveges válaszra az egyéb kategóriában volt lehetőség. Értékelhetetlen választ egy fő adott, egy fő nem válaszolt, egy pedig a hivatástudattal rokon értelmű 'elhivatottság' kifejezést használta.

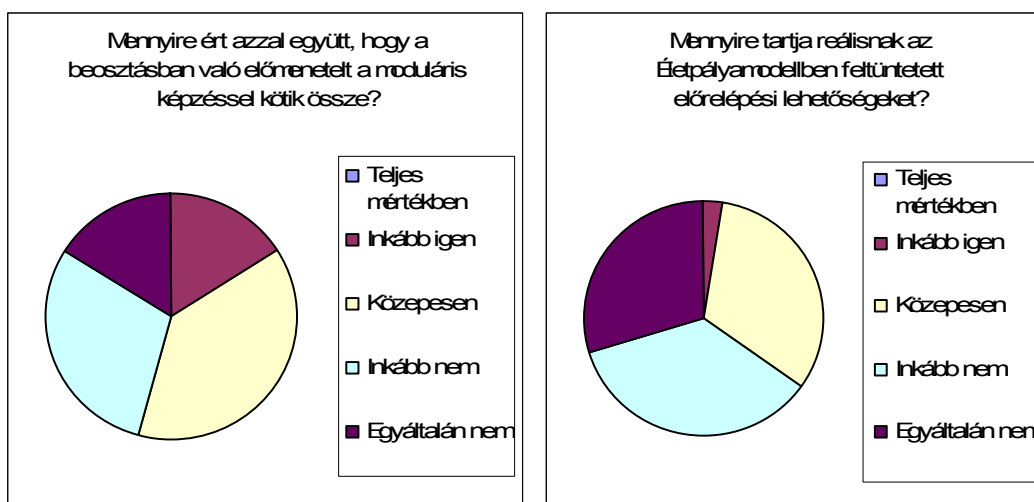
Ezek az adatok azzal a kérdéssel összevetve: 'Ha jelenlegi tapasztalataival újra pályát választana, szerepelne az elképzelései között a rendészeti képzés?' érdekes vetületet képeznek. Egyrészt megvizsgáltam, a hivatástudatot motivációként megjelölők hányan választanák újra a pályát: 29 főből 14 véli úgy, hogy a meglévő hivatástudattal újra ezen a szakterületen dolgozna. Ellenkező szemszögből: a 33 főből, aki összességében újra azzal foglalkozna, mint jelenleg, 14-et motivált a választás során a hivatástudat. Ez a kétféle nézőpont arra enged következtetni, hogy a hivatástudat nem erősíti a pálya iránti elkötelezettséget, aminek számos oka lehet. Előzetes elképzelésekhez képest a munkában eltöltött idő növekedésével kialakult egy elkeseredési folyamat, amit a hivatástudat sem kompenzál.

Egy másik kérdéssel is párhuzamot vontam. Arra a kérdésre, hogy 'Munkaként vagy hivatásként tekint a választott szakképesítésére?' 73% válaszolta azt, hogy hivatásként. Mélyebb összefüggéseiben vizsgálva: a 29 főből, aki egyértelműen a hivatástudat miatt választotta a pályát, 24 tekint ténylegesen hivatásként a szakterületére, 5 fő inkább munkaként. Teljes mértékben egyetértek Túrós András állásfoglalásával, mely szerint a hivatástudat elkötelezettséggel, áldozatvállalással, normatisztelettel jár együtt, szolgálatot, áldozatot követel meg a tisztességes emberek érdekében. Ez nem csupán egy polgári munkaszerződés, sokkal inkább szolgálati viszony, a legnemesebb feladat, a közbiztonság megteremtésére, megőrzésére.³⁷ A különbség tehát jól érzékelhető, a megkérdezettek 17%-ánál nincs átfedés, azaz hivatástudata erős, mégsem hivatásként, hanem munkaként értékeli a pályáját.

6.10. Rendészeti Életpálya-modell

A rendészeti Életpálya-modell 2011 júliusában jelent meg. Kérdőívem kitöltetésére 2012 februárjától került sor. Az eltelt közel fél év nem hozott előrelépést a tervezet megvalósításában, azonban arra elegendő időt adott, hogy a célcsoporttal, azaz a hivatásos állomány tagjaival megismertesse célkitűzéseit, hiszen az őket érintő kérdésekben kínál fel lehetséges megoldási alternatívákat. A megkérdezettek csupán 57 %-a ismeri a modell célkitűzéseit. Az eltelt időt figyelembe véve ez nagyon csekély aránynak mondható és felveti azt a kérdést, a modell megalkotói mennyire voltak tekintettel a hivatásos állományúak sajátosságaira, céljaira; milyen vélemények, szempontok alapján alakították ki a modell újítási törekvéseit. Feltételezhetően belügyminiszteri hatáskörbe tartozik a koncepció megalkotása, így a felelősök megnevezésére nem keresem a választ. A részkérdések azokra a személyekre vonatkoznak, akik ismerik az Életpálya modellt, azaz 45 főre.

³⁷ TÚRÓS András (2008) Rendőrség – tegnap és ma. In: GARAMVÖLGYI László (szerk.) Rendőrség 2007. Publicisztika. Budapest. 95-100. o.

16. ábra

A diagramról leolvasható, hogy a teljes mértékű egyetértés mindkét esetben hiányzik, ezen a véleményen lévő személyek száma 0. Amennyiben a közömbös válaszadási lehetőséget figyelmen kívül hagyjuk, és csak a két ellenpólust vizsgáljuk, megállapítható, hogy az 'inkább nem', 'egyáltalán nem' válaszok száma jóval meghaladja az 'inkább igen' és 'teljes mértékben' válaszok összegét. Az első diagram konkrét számadatai: 17 fő szemben a 6 fővel, a második diagramnál ezen mutatók: 24 fő szemben az 1 fővel, mindez az elégedetlenség irányába. A többség tehát nem ért egyet azzal, hogy a beosztásban történő előmenetelt a moduláris rendszertől tegyék függővé. Az önkéntességi kvóták és az előmenetel összekapcsolásának hatékonyságára a megkérdezettek szerint csekély a realitás.

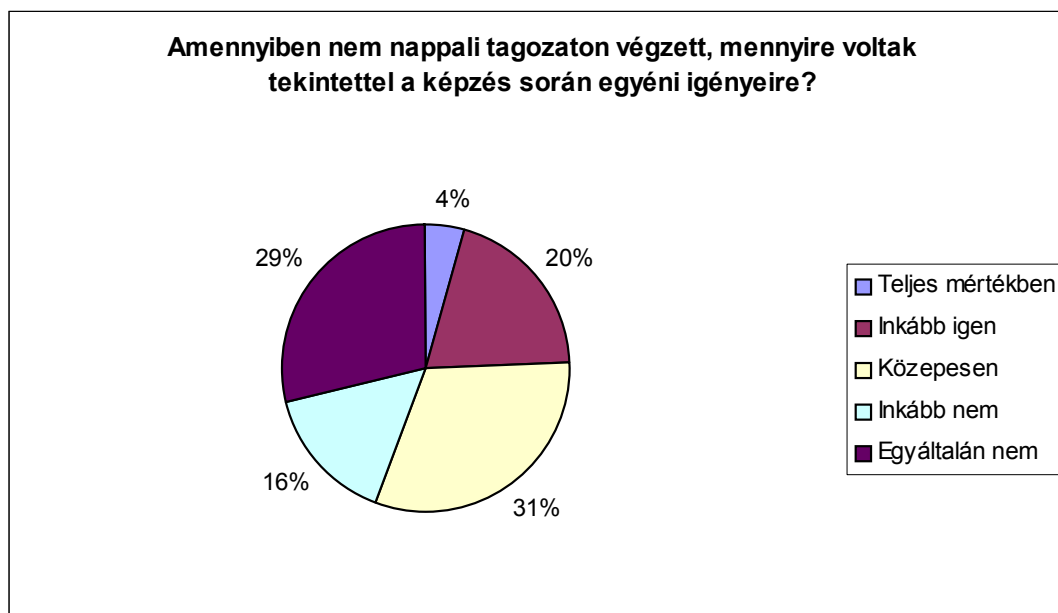
6.11. Egyéni igények szem előtt tartása

Az oktatásszervezés hatékonyabbá tételének egyelőre számos akadályozó tényezője van. Érdekesnek tartom, hogy a nem nappali tagozatos hallgatók magas aránya ellenére a rendészeti szakközépek nem élnek az E-learning lehetőségével.

A következő kérdésekben azok véleményére voltam kíváncsi, akik nem nappali tagozaton végeztek, így 45 fő véleményére alapozhatok. A levelező munkarendben tanulók nehezebb helyzetben vannak, mint nappali tagozatos társaik, mivel jogviszonyuk kettős, azaz munkájuk mellett hallgatói kötelezettségüknek is eleget kell tenniük. Első kérdésem az volt, mennyire voltak tekintettel a képzés során az egyéni igényekre. A munka, tanulás mellett még

olyan faktorok is szerepet kapnak, mint a családi élet, szabadidő kérdése. Az összeegyeztethetőség sok esetben nagyon nehezen kivitelezhető, kellő támogatás nélkül szinte megvalósíthatatlan, így az egyéni igények szerepe nagyon hangsúlyossá válik.

A táblázat azt értékeli, a képzés során mennyire voltak tekintettel az egyéni igényekre.

17. ábra

45 főre vonatkozott a levelező tagozat, ebből 20 fő az 'inkább nem', 'egyáltalán nem' válaszok valamelyikével fejezte ki, hogy a képzés nem az ő igényeire szabva zajlott.

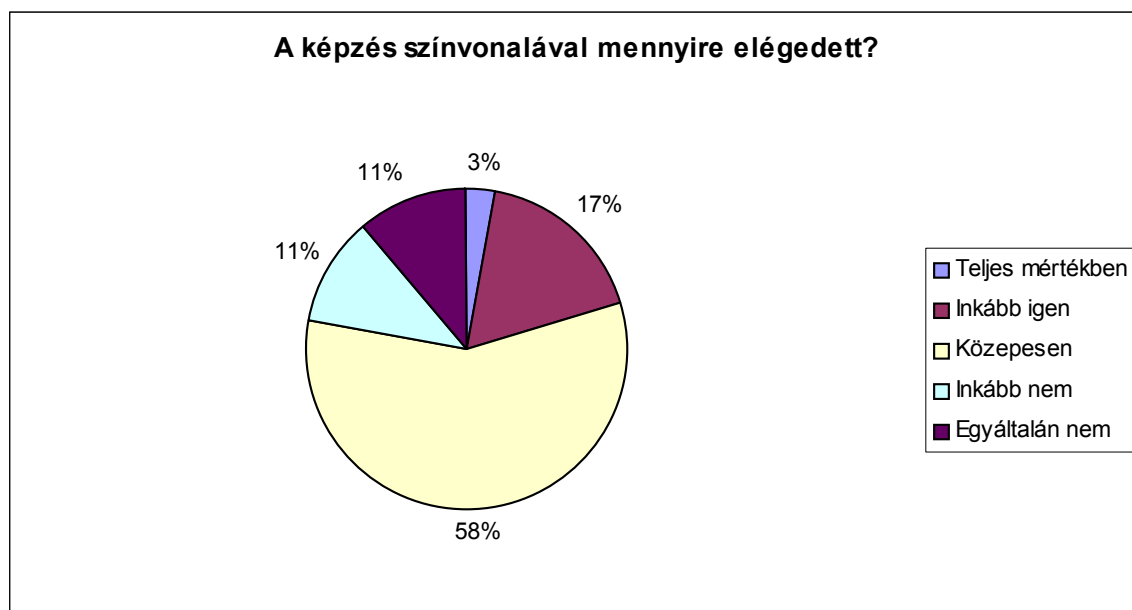
A továbbiakban kíváncsi voltam, miben nyilvánul meg a kapott segítség vagy annak hiánya, azaz szöveges válasz biztosításával a konkrét véleményeket mértem fel. 41 fő nem válaszolt a kérdésre, így 38 fő véleménye a következők szerint oszlik meg. A képzés során kapott segítség:

- Megfelelő: 5 fő
- Részben megfelelő: 3 fő
- Nem megfelelő: 27 fő
- Fejlesztésre szorul: 3 fő

Akik elégedettek, hozzátették, hogy az anyagi helyzethez, lehetőségekhez mérten kaptak támogatást, legyen szó elektronikus támogatásról vagy konzultációs alkalmak biztosításáról. Az ellentábor a kevés konzultációs lehetőséget, terjedelmes anyagokat, tematika hiányát, időhiányt, alacsony jegyzetellátottságot, hozzáférhetőség korlátozottságát kifogásolta. Az a

három fő, aki részben megfelelőnek tartja a támogatást, összességében elégedett, de az oktatók munkájában lát különbséget a tananyag hozzáféréseben.

E témakörhöz kapcsolódik a következő kérdés is. Az alábbi diagramon látható az eredmény, a megkérdezettek mennyire elégedettek a képzés színvonalával. Ez a mutató 79 főre érvényes.

18. ábra

Csupán 3% azok aránya, akiknek semmiféle kifogásuk nem volt a színvonalat illetően. Ehhez hozzávéve az 'inkább igen' választ adók 17%-át, kisebb százalékszámot kapunk, mint az 'inkább nem', 'egyáltalán nem' választ adók összessége. Közel azonos e két ellenvélemény megoszlása, azonban meglepően magas a közepesen elégedettek aránya, több mint fele a megkérdezetteknek.

6.12.A rendőri pálya napjainkban és a jövőben

Utolsó kérdésemben kívántam kitérni a megkérdezettek összesített véleményére. Arra kértem őket, fejezzék be a mondatot:

Rendőrnek lenni ma...

Rendőrnek lenni 10 év múlva...

A válaszok egyértelmű elkeseredési folyamatot tükröznek, mely a jövőre kivetítve sem jelez pozitív attitűdöt. A jelenre vonatkozóan az alábbiak szerint kategorizálhatók a válaszok.

Hivatás	2 fő
Munka	4 fő
Kihívás	4 fő
Pozitív attitűd	3 fő
Negatív attitűd	66 fő

19. ábra

A 3 fő, aki pozitív képet festett a rendőri hivatásról, az anyagi elismertségre vonatkoztatta véleményét. A negatív hozzáállás számos aspektusban jelentkezik, többek között az anyagi, társadalmi megbecsültség, szabadidő hiányában, politikai kiszolgáltatottságban, az emberi kapcsolatok kiépítésének, megtartásának nehézségeiben. Többben szükségmegoldásként, egyszerű munkaként tekintenek a rendőri hivatásra. Jól példázza ezt néhány konkrét válasz: „Amikor felszereltem, egészen más kondíciók voltak. Sokkal jobban megbecsülték a munkámat mind anyagilag, mind erkölcsileg.” Több megkérdezett hozzáállását tükrözi a következő vélemény: „stresszes munka, szinte minden állampolgár igényének meg kell felelni, kevés szabadidő miatt otthoni családi problémák is jelentkezhetnek. Irreálisan alacsony jövedelem mellett felelősségteljes munkát várnak el.”

A jövőre vonatkozóan kíváncsi voltam a kilátásokra, mennyire látják reményteljesnek az elkövetkező időszakot. 79 személy közül csupán 10 fő remél jobbat, azonban arra nem tér ki, hogy milyen szempontokból vár javulást, a mondatot úgy fejezte be: „reméljük, jobb lesz”.

A táblázatban látható a többi vélemény összefoglalója.

Jelenlegi helyzethez képest jobb lesz	10 fő
Jelenlegi helyzethez képest nem lesz változás	7 fő
Jelenlegi helyzethez képest rosszabb lesz	8 fő
Közömbös	4 fő
Bizonytalan	28 fő
Negatív	22 fő

20. ábra

Kevés azok száma, akik szerint a helyzet stabil, stagnál, közel ugyanennyien gondolják úgy, hogy ennél minden tekintetben rosszabbak lesznek a munkavégzési kondíciók. Sokan nem

mernek jóslatokba bocsátkozni, kétségbeesettség és bizonytalanság az egyik legjellemzőbb hozzáállás. Vannak, akik a leszerelést fontolgatják, ahogy olyanok is, akik más országban képzelik el a folytatást. Egy válaszadó felvetette, hogy „megszűnik a rendőrség, helyette az önkéntes polgárőrség fog működni”. A legtöbben úgy vélik, még nagyobb erőfeszítésbe kerül majd rendőrnek lenni, a szegénység pedig természetes velejárója lesz a hivatásnak.

Összességében elmondható, hogy a rendőri hivatás a munka és a megbecsültség arányával kapcsolatban és anyagi, társadalmi, személyes jólét tekintetében egy kiszámíthatatlan jövőképet mutat a megkérdezettek álláspontja szerint.

7. Összegzés

Dolgozatomban törekedtem a rendészeti képzés többszemponút tanulmányozására, azonban andragógiai szempontból vizsgálva a témát, javaslattevéhez szükségesnek véltem a szakértői igazolást, megoldási alternatíva-ajánlást.

Vizsgálati módszerem 79 fő véleményét tükrözi. Véleményem szerint, kiterjesztve a rendőrkapitányságokra a mintavételt, reális kép alakulhatna ki a rendészet területén dolgozók szakmai felkészültségéről, hivatástudatáról, pályán tartásának motivációjáról. Elengedhetetlen a vizsgálathoz olyan kontextuális tényezők együttes vizsgálata is, amelyre a dolgozat keretein belül nem volt lehetőség. Egy jóval tágabb felmérés elkészítésének szükségessége meglátásom szerint indokolt, hiszen a megkérdezettek véleménye nélkül nincsen visszacsatolás az őket érintő kérdések hatékonyságáról, eredményességéről. Ezt akár úgy is elképzelhetőnek tartom, hogy a speciális irányú, azaz érettségit követő, pályára lépő hallgatók, az onnan kikerülők, valamint a már hivatásos állományban dolgozók véleményét is felmérjék. Kérdőívem számos ponton bővíthető, elemzés során egyéb kérdések felvetését is szükségesnek éreztem. Módosításokkal ugyan, de a megújítások aktualitásának megfelelően érdemes lenne kitérni a tervezetek célcsoportjának véleményére.

Hipotézisem, mely szerint a megkérdezettek nem ismerik az életpályamodell képzést és előmenetelt érintő kérdéseit, beigazolódni látszik. A tervezetről a többségnek csak említés szintjén van tudomása. Természetesen nem várható el, hogy ugyanilyen arányban ismerjék a képzések újításait, a Nemzeti Közszoigálati Egyetem részletes tevékenységi körét, mindenesetre a saját szakterületükön belül felsőfokú végzettség érdekében továbbtanulni

szándékozók az Egyetem prioritása miatt nem jutnak egyéb lehetőséghez. A felmérés elemzéséből kiderült, hogy 25% szeretné jelenlegi ismereteit elmélyíteni, érdemes lett volna kitérni arra, hogy ezt szaktanfolyamon, tréningen vagy iskolai rendszerű képzésben tervezik-e.

A vizsgálatból nem derült ki, hogy a megkérdezettek mennyire ismerik képzési lehetőségeiket, a kötelező szakmai továbbképzéseken felül mennyire törekednek az állományvezető beiskolázási jóváhagyásának megszerzésére. Az életpálya-modellben feltüntetett önkéntes alapú képzési rendszer bevezetését mindenképp megfontolandónak tartom, a hivatásos állomány tagjainak több lehetőséget biztosítva a képzésekre.

A megkérdezettek véleménye egyértelmű bizonytalanságot fejez ki a jövőképükkel kapcsolatban, mely leginkább anyagi és hivatásbeli elkeseredettségéből fakad, a társadalmi és munkahelyi elismerés hiányából. Ez talán a beosztások, valamint a végzettségek teljes összehangolásával kiküszöbölhető lenne. Érdemes lenne a hivatásos állomány tagjait a felnőttek egyéni sajátosságainak megfelelően ösztönözni a képzésekre, mely a végzettség megszerzését követő beosztás biztosításán túl akár anyagi oldalon, akár a munkaidő rugalmasabb kezelésében is jelentkezhetne.

A felnőttek sajátos tanulási képességeit figyelembe véve kellene elkészíteni a tananyag-tartalmat, nagyobb hangsúlyt fektetve a gyakorlati képzési időre. A tanulók személyes tulajdonságainak fejlesztésére tréningeket, több napos szituációs, fejlesztő programokat kellene bevezetni, mely az elméleti tudás mellett tapasztalati tudást biztosíthatna. Olyan személyiségjegyek formálására is nagyobb hangsúlyt kellene fektetni, mint az empátia, határozottság, önállóság, az iskoláknak hozzá kell járulniuk nem csak a szakember, hanem a lelki megpróbáltatásokra felkészült szakemberképzéshez.

A hivatástudat erősítése támogatná a pályán maradási, a pályaválasztás során szűrt motivációs képességekkel, illetve a toborzás kevésbé mennyiségi, sokkal inkább minőségi, személyiségközpontú kialakításával az elkötelezettség fokozható lenne. A várható negatívumokra is fel kellene készíteni a jelöltet, melyet az iskola még inkább támogatna, azaz erőteljesebben zajlana a felkészítés a várható lelki megpróbáltatások ellen. Nappali tagozatos hallgatók esetében ez még megterhelőbb, kevesebb élettapasztalat híján nagyobb gondot kellene fordítani erre.

'A rendészet helye a tudományban' című fejezetben említett új tudományterület létrehozásával egy komplex, minden területre kiterjedő ág jöhetne létre. Ez azért lenne

kívánatos, mert az oktatásszervezéstől kezdve a rendészetet teljesen lefedő, a közigazgatás elemeit nem nélkülöző, összhangban álló struktúra alakulhatna ki. Ez az oktatás szempontjából magában foglalná a moduláris rendszer, az életpályamodell és az oktatásszervezésben részt vevő intézmények teljes átfedését.

Dr. univ. Beregnyei József címzetes iskolaigazgató, szakképzési szakértő (BM) javaslatában ez úgy fogalmazódik meg, hogy a képzés rendszere összhangban legyen az életpályamoddellel, a karrier rendszerrel. Kívánatosnak tartja a „ »tanuló szervezet« jelleg szükségességének, állandóságának további erősítését, nemcsak a kommunikáció szintjén (Ön,- és továbbképzések valamint LLL).”³⁸ Ehhez szorosán kapcsolódik az a felvetés, hogy „indokolt lehet most már az informatikai rendszerrel megtámogatott, meghatározott időtartamhoz kötött, belső tanulmányi/előmeneteli pontrendszer kialakítása”.³⁹ Úgy gondolom, idővel a civil tanulmányok, továbbképzések is pontértékkel bíró elemek lehetnének, bár a beszámításhoz komoly kompetenciamérések válnának szükségessé. Az informatikai rendszer valóban kiaknázatlan a rendészeti képzések területén, a hivatásos állományból érkező hallgatók esetében kiváltképp fontos lenne az E-Learning használata. Számos javaslat közül még a képző intézmények és a munkaadó szervekre vonatkozó ajánlását emelném ki. Úgy véli, „Indokolt lenne tovább erősíteni a képző intézmények és a végrehajtó szervek közötti munkakapcsolatot, egymás munkájának kölcsönös elismerését különösen a területi szakmai gyakorlatokat illetően. Tudomásul kell vennie a megrendelőnek, hogy a végzéskor nem kész munkavállalókat kapnak, hanem az első években segíteniük kell Őket a végrehajtó szervek vezetőinek, tagjainak!”⁴⁰ Ezzel teljes mértékben egyetértek, a tapasztalattal, nagy szaktudással bíró munkavállalók kijelölése az újonnan hivatásos állományba kerültek mellé, nagyban segítené a fiatalok beilleszkedését és a képzés során tanultak gyakorlatba történő áttöltetését.

A jelenlegi és jövőbeni átalakítások nem tudni, milyen következményekkel járnak, mindenesetre számos törekvés mutatkozik a képzési rendszer struktúrájának átláthatóságára. Ha ezt sikerül összhangba hozni az érintettek igényeivel, egy hathatós és hatékony oktatási rendszer alakulhatna ki.

³⁸ Dr. Beregnyei József: kiadatlan kézirat a szerző engedélyével

³⁹ Dr. Beregnyei József: kiadatlan kézirat a szerző engedélyével

⁴⁰ Dr. Beregnyei József: kiadatlan kézirat a szerző engedélyével

8. Irodalomjegyzék

1. 1996. évi XLIII. törvény a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról
2. 32/2005. (VI. 30.) BM-OM rendelet a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendészeti szakközépiskolákra vonatkozó szabályokról (bevezető rendelkezés
3. 5133/2011. (VII. 18.) Korm. rendelet Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 133/2010. (IV. 22.) Korm. rendelet módosításáról
4. 9/1997. (II. 12.) BM rendelet a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek, valamint az önkormányzati tűzoltóság szolgálati viszonyban álló tagjai szolgálati viszonyának egyes kérdéseiről és a személyügyi igazgatás rendjéről
5. Dr. Beregnyei József: kiadatlan kézirat a szerző engedélyével
6. Finszter Géza (2003) A rendészet elmélete. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft, Budapest. 9-23.o.
7. Krémer Ferenc (2003) A rendőri hatalom természete. Napvilág Kiadó, Budapest. 9-25, 66-123
8. Dr. Parádi József (szerk.) (1996) A magyar rendvédelem története. Osiris Kft, Budapest. 194-221.
9. Dr. Parádi József (2007) A magyar rendőrtisztképzés tradíciói 1867–1945. In. Dr. Parádi József (főszerk.): *Rendvédelem-történeti Füzetek* XIII. évf. (2007) 16. sz., A rendvédelmi szakképzés története. Budapest. 94-100.o.
10. Dr. Parádi József (2007) Rendvédelmünk képzési és képesítési rendszere 1867–1945. In. Dr. Parádi József (főszerk.): *Rendvédelem-történeti Füzetek* XIII. évf. (2007) 16. sz., A rendvédelmi szakképzés története. Budapest. 90-94

11. Sas Ferenc; (szerk.) Janza Frigyes (2006) A 125 éves fővárosi rendőrség története (A kutatás eredményei és helyzete). Budapest
12. Szabó László (2001) A belügyi oktatási rendszer korszerűsítése. In. *Belügyi szemle* II. 10. szám 31-43.
13. TÚRÓS András (2008) Rendőrség – tegnap és ma. In: GARAMVÖLGYI László (szerk.) Rendőrség 2007. Publicisztika. Budapest. 95-100.
14. Várfalvi Dénes (2001) Főiskolát végzett járőrök. *Belügyi szemle* II. 10. szám, 44-59.

Internetes források:

1. 2011. évi CXXXII. törvény a Nemzeti Közszerológati Egyetemről, valamint a közigerazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról. In. Magyar Közlöny: <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK11120.pdf>
2. Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola: <http://arszki.hu/felveteli/>
3. Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola Pedagógiai Programja http://arszki.hu/dir_downloads/ped_program_2007.pdf
4. Az iskolarendszeren kívüli rendőr szakképzés központi programja –tervezet- 2006.: http://arszki.hu/dir_downloads/irk_program.pdf
5. Felvi-Minden, ami felsőoktatás: http://www.felvi.hu/felveteli/egyetemek_foiskolak/!IntezmenyiOldalak/szervezet.php?oldal=2&szer_id=843

6. Kenedli Tamás: A budapesti rendészeti szakközépiskola és a rendőr tiszthelyettes-képzés története I., II. Hadtudományi Szemle NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Tudományos On-line Kiadványa:
<http://hadtudomanyiszemle.zmne.hu/?q=hu/authors/kenedli-tam%C3%A1s>
7. Körmendi Rendészeti Szakközépiskola:
<http://www.rendeszkepzo-kormend.hu/felv.html>
8. Miskolci Rendészeti Szakközépiskola:
http://www.mrszki.hu/index.php?option=com_content&view=section&id=8&Itemid=100
9. Nemzeti Közszerológati Egyetem: egy helyen képzik majd a közszerológát, rendőroket és katonákat:
<http://www.alon.hu/nemzeti-kozszerológati-egyetem-egy-helyen-kepzik-majd-kozszerológat-rendoroket-es-katonakat>
10. Nemzeti Közszerológati Egyetem:
<http://www.uni-nke.hu/index.php/kuldetesnyilatkozat>
11. Országos Képzési Jegyzék:
https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=297
12. Rendészeti Életpálya-Modell:
http://www.frsz.hu/directory/news/news_documents/rendeszetielpalyakoncepcio2011julius11.pdf
13. Rendészeti szervező szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei
szakkepesites.hu/szvk/1161/SZVK366_Rendeszeti_szervezo.pdf

14. Rendőr szakmabemutató információs mappa, Foglalkoztatási és szociális hivatal 2010.:
<http://data.munka.hu/data/mediatar/pdf/felujitottak/rendor.pdf>
15. Szabó Erika: Minőség és rendőrség a rendőrségi pszichológus szemével:
<http://www.pecshor.hu/periodika/2005/szabo.pdf>
16. Szegedi Rendészeti Szakközépiskola:
http://www.szrszki.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=52&Itemid=24

Az internetes hivatkozások utolsó letöltésének ideje: 2012. március 28.

Absztrakt magyar nyelven

Szakedolgozatom a rendészeti képzésekkel foglalkozik. A rendészet tudományban elfoglalt helye máig vitatott, önálló tudományággá fejlődéséhez számos kérdést kell megvizsgálni. A rövid történeti áttekintéssel, annak társadalmi, jogi, gazdasági szempontú megközelítésével képet kaphatunk a rendészeti képzések múltjáról és jelenben betöltött szerepéről, hiszen a képzések alakulását jelentősen befolyásolja a múltbeli tapasztalatok összessége. A következőkben bemutatom a jelenlegi képzési formákat, melyek a folyamatosan változó, átalakuló félben lévő jogszabályok miatt nehezen körvonalazhatóak. Kérdőíves felmérésem a hivatásos állományban lévők véleményére összpontosított, főként a képzésük múltja és annak hatásai terén. Ezen felül vizsgáltam azt is, hogy a választott pályájuk hogyan alakul elképzelésük szerint, jövőképük mennyire tükröz optimista szemléletet.

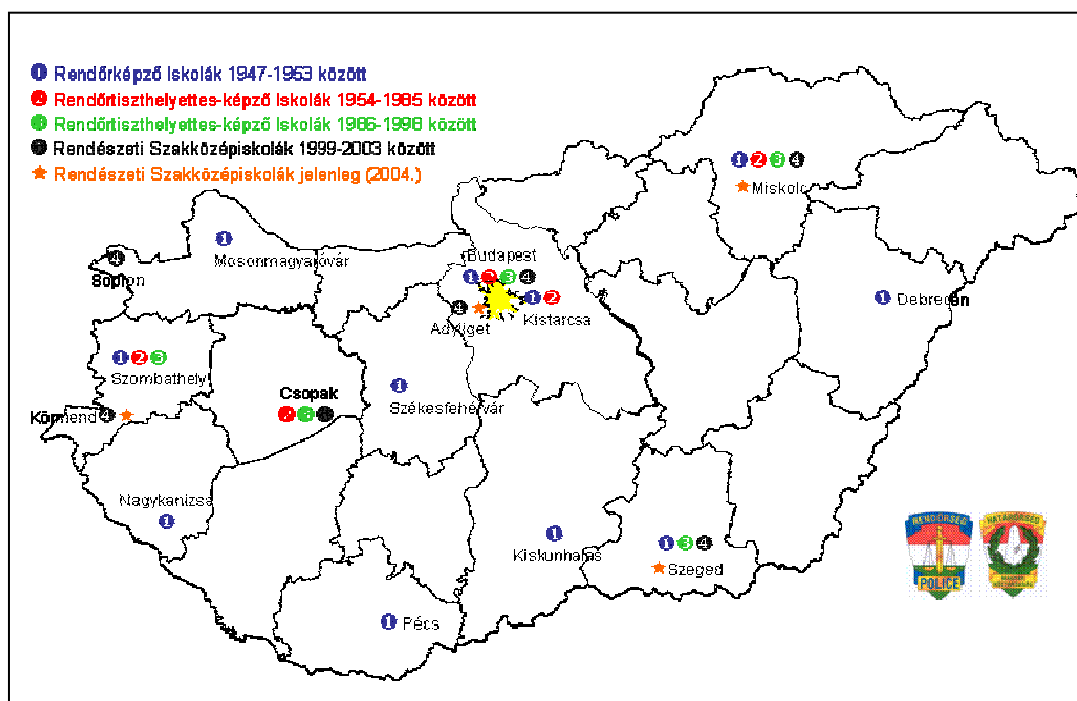
Végezetül elemeztem a véleményeket. A felmérés eredményeiből egyértelműen kiderül, hogy a hivatásos állomány tagjai egy elkeseredési folyamat részesei. Összegzésképp, szakértői segítséggel javaslatot tettem a felmerülő problémák kezelésének módjára, valamint lehetséges alternatívákra a képzési struktúra átláthatóbbá, hatékonyabbá tétele érdekében.

Abstrakt in English

My thesis deals with police trainings. The place of police science among the sciences is still debated today; a number of issues will have to be examined before it can become an independent discipline. We can get a picture of the past of police trainings and their present role through a brief historical overview with the application of a social, legal, and economic approach, since all past experiences significantly affect the development of the trainings. In what follows I shall present the current forms of training, which are difficult to delineate due to constantly changing laws. My questionnaire survey focused on the opinion of career active duty personnel, primarily in the areas of their past training and its effects. In addition, I also examined how their chosen careers are working out as they see it, and how much their vision of the future reflects an optimistic outlook.

Finally, I analyzed the comments. The survey results clearly show that the members of the career active duty personnel are involved in a process of despair. As a summary, with expert help, I proposed a method of handling the arising problems, as well as possible alternatives, in order to make the training structure clearer and more effective.

Ábrák jegyzéke

1.ábra: Magyarországi rendészeti iskolák 1947-2004

Forrás: Hadtudományi szemle: NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Tudományos On-line Kiadványa

2011. évi Országos Képzési Jegyzék- Rendőr szakképesítés				Jegyzékbe kerülés éve
Rendőr szakképzés	Rész-szakképesítés	Elágazás	Ráépülés	1993.
	Csapatbiztonsági járőrtárs			2011.
	Járőr			2011.
	Őr-járőrtárs			2011.
		Bűnügyi-rendőr		2008.
		Határrendészeti-rendőr		2008.
		Közlekedési-rendőr		2011.
		Közbiztonsági-rendőr		2011.
			Baleseti helyszínelő	2011.
			Bűnügyi helyszínelő	2011.
			Fő határrendész	2011.
			Körzeti megbízott	2011.
			Okmányvizsgáló	2011.
			Rendőr "zászlós" vezetői jellegű ráépülés	2011.

2.ábra: Országos Képzési Jegyzék-Rendőr szakképesítés

Forrás: Országos Képzési Jegyzék: https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=297

	Adyligeti RSZKI	Körmendi RSZKI	Miskolci RSZKI	Szegedi RSZKI
Iskolarendszerű szakképzés	Rendőr	Rendőr	Rendőr	Rendőr
Iskolarendszeren kívüli (felnőttképzés formájában) szakképzés	Rendőr	Rendőr (honlap), Határrendészeti ismeretekkel bővített őr-járőrtárs (személyes)	Rendőr	Rendőr
			Rendőr szakmai vizsgára felkészítő képzés	Közrendvédelmi-rendőr
Szaktanfolyam	Körzeti megbízotti	Periodikus szakmai-, továbbképzések(honlap) Jelenleg nem indítanak (személyes)	Körzeti megbízotti	Körzeti megbízotti
	Egységes bűnügyi		Bűnügyi	Bűnügyi
Egyéb		Oktatási szolgáltatás külső szervek részére		

3.ábra: Rendészeti szakközépiskolák 2012

Forrás: saját kutatás alapján

	Közalkalmazott	Hivatásos állományú
Nő	5	17
Férfi	3	54

4. ábra: Állomány besorolása

Forrás: saját kutatás alapján

Korcsoportok	20-25	26-30	31-35	36+
Személyek száma	16	25	19	19

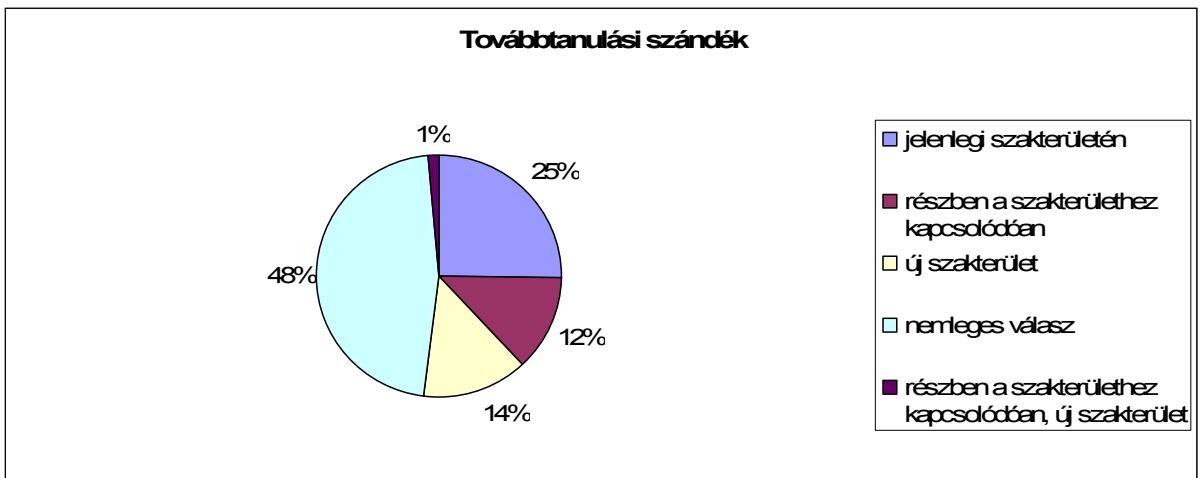
5. ábra: Korcsoportok

Forrás: saját kutatás alapján

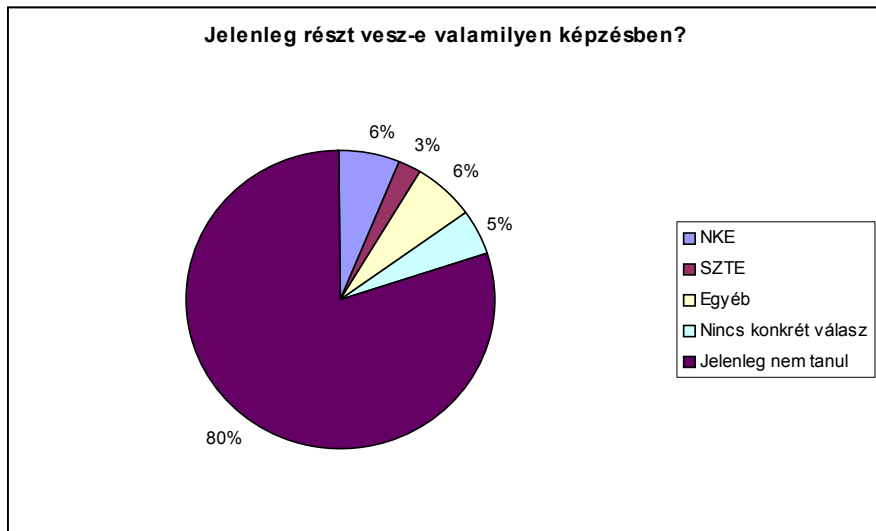
Intézmény típusa	Egy végzettséggel rendelkezők száma (fő)	Továbbtanulni szándékozók száma (fő)
Szakközépiskola	7	3
Rendészeti szakközépiskola	30	19
Felsőfokú szakképzés	2	2
Főiskola/egyetem	10	7
Rendőrtiszti Főiskola	12	3
Összesen	61	34

6. ábra: Végzettség-továbbtanulás

Forrás: saját kutatás alapján

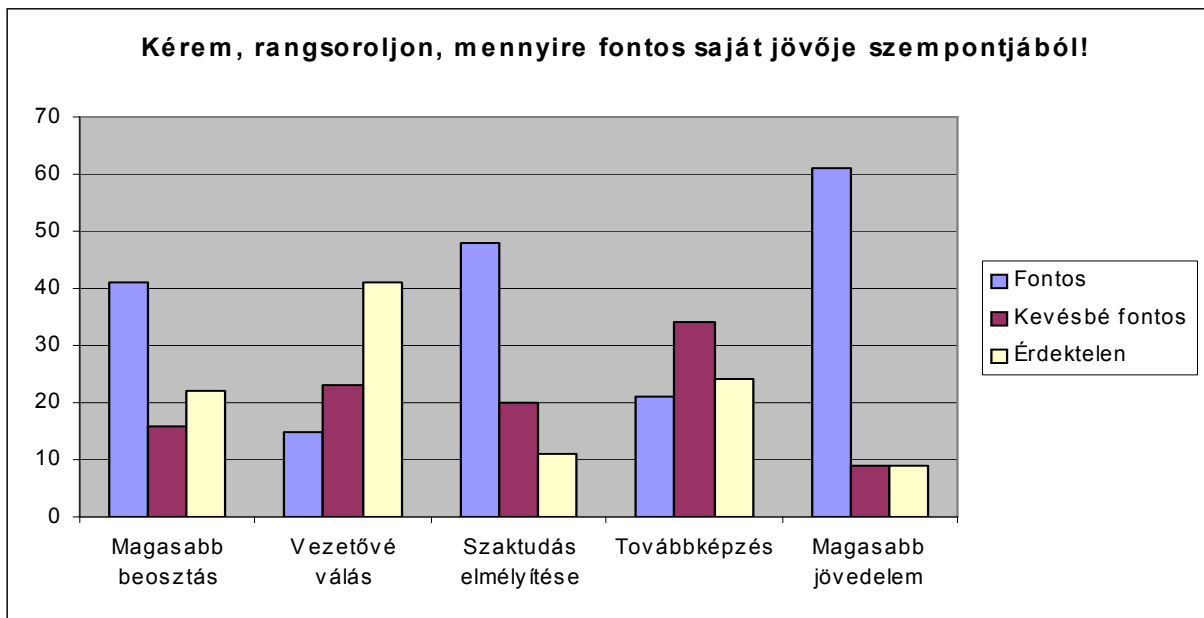
7. ábra: Továbbtanulási szándék
Forrás: saját kutatás alapján

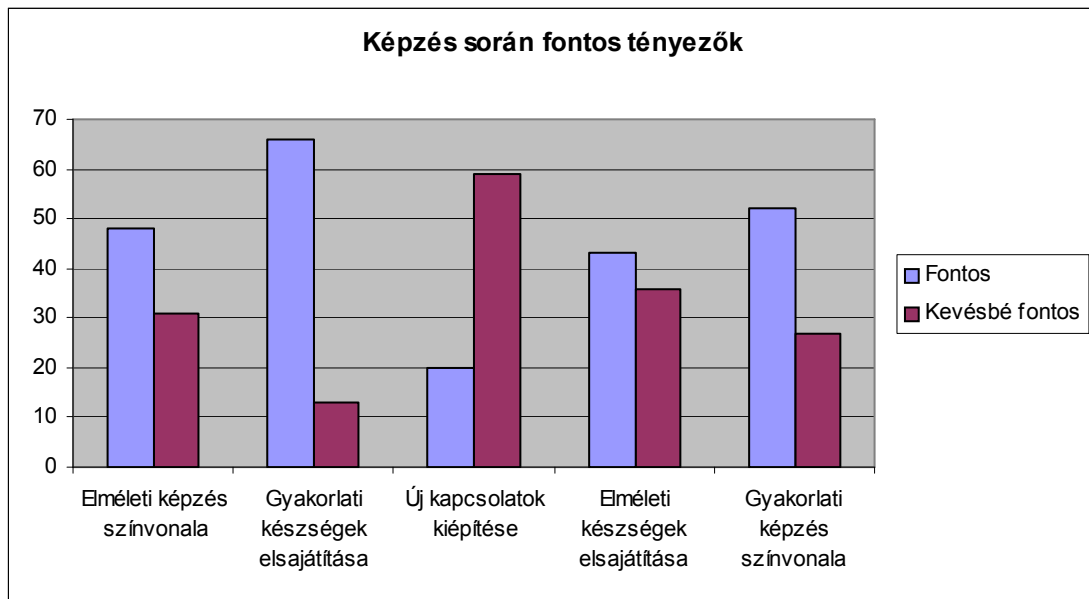
8. ábra: Jelenlegi képzések
Forrás: saját kutatás alapján

	Igen	Nem
Ismeri a NKE tevékenységi körét	41%	59%
Ismeri a NKE képzési folyamataiban betöltött szerepét	35%	65%
Tudja, mely intézeteket érint az összevonás	47%	53%

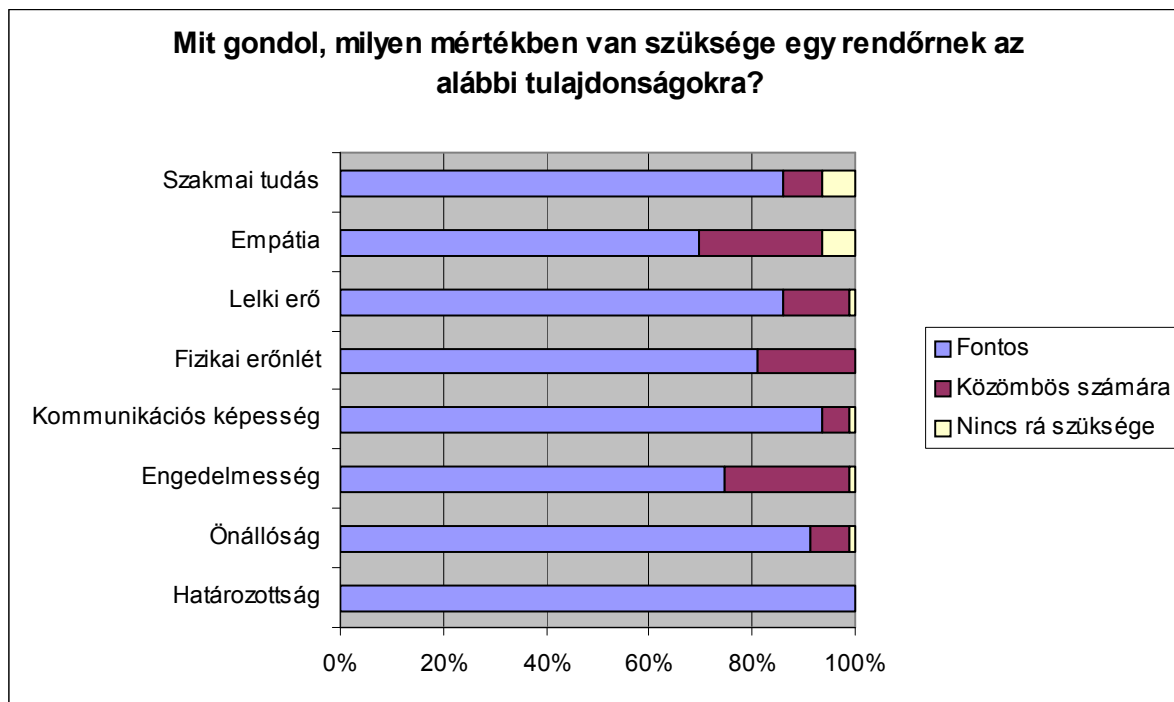
9. ábra: Nemzeti Közszerológati Egyetem
Forrás: saját kutatás alapján

10. ábra: Jövőbeli tényezők
Forrás: saját kutatás alapján

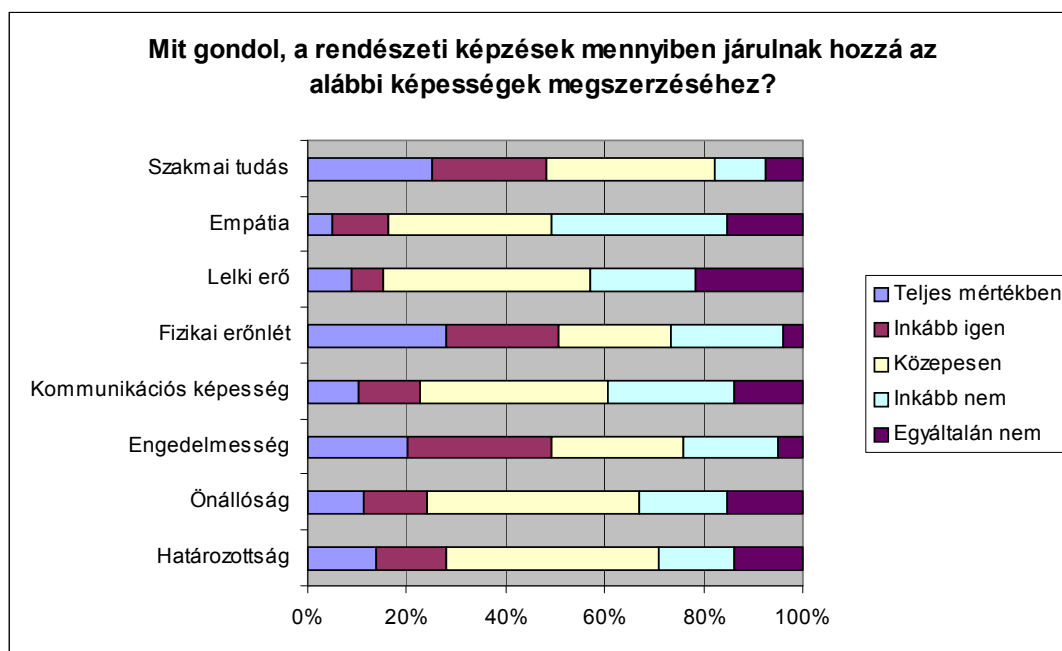

11. ábra: Képzés tényezői
Forrás: saját kutatás alapján

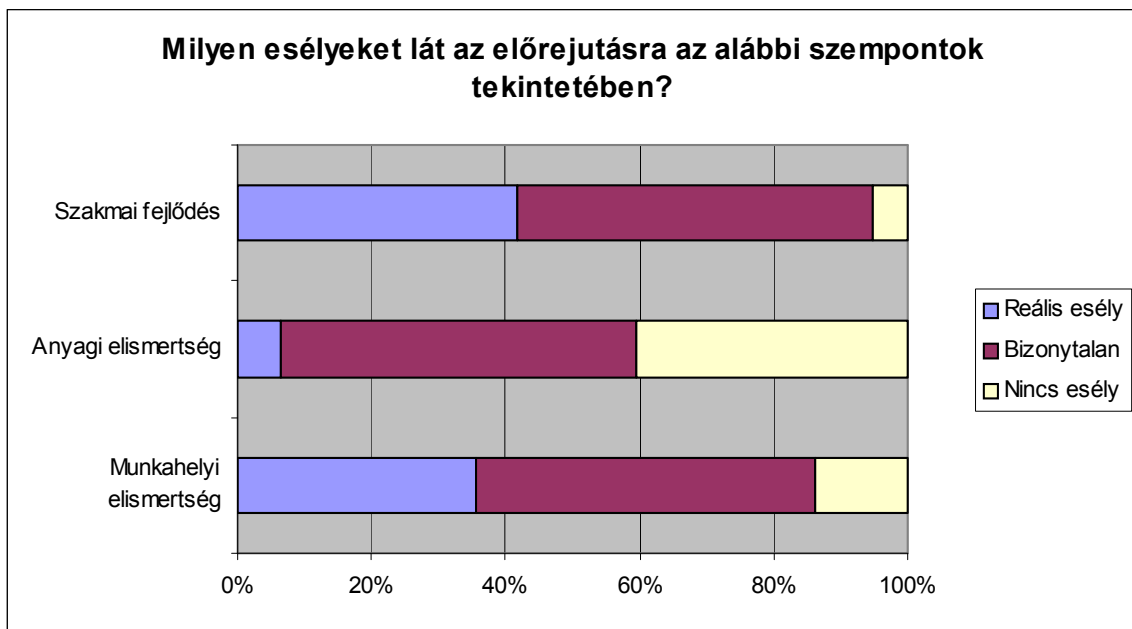
12. ábra: Rendőri tulajdonságok I.

Forrás: saját kutatás alapján

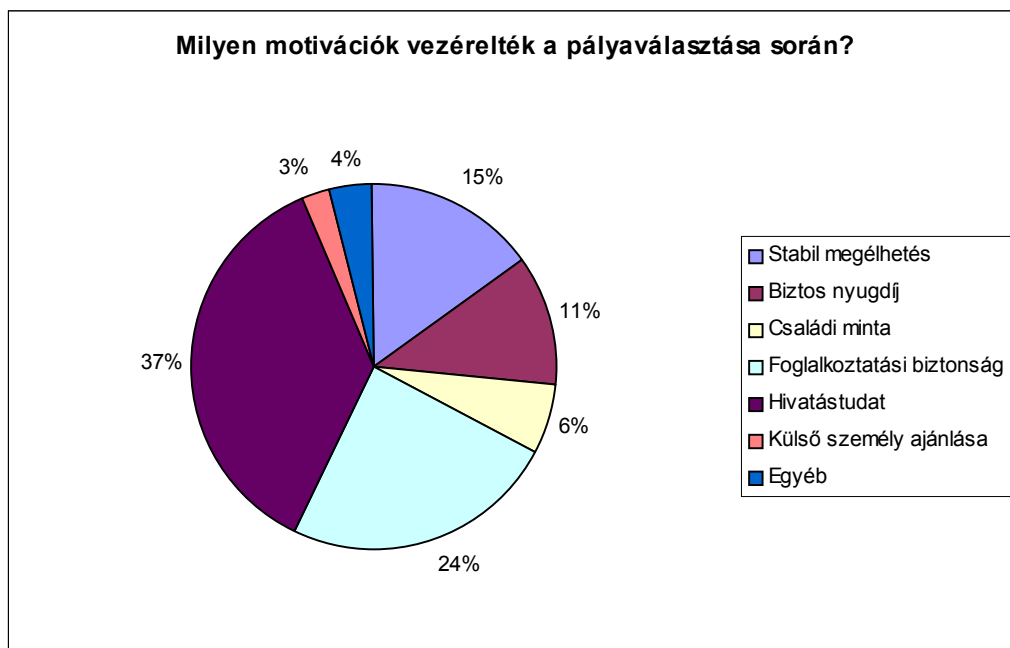

13. ábra: Rendőri tulajdonságok II.

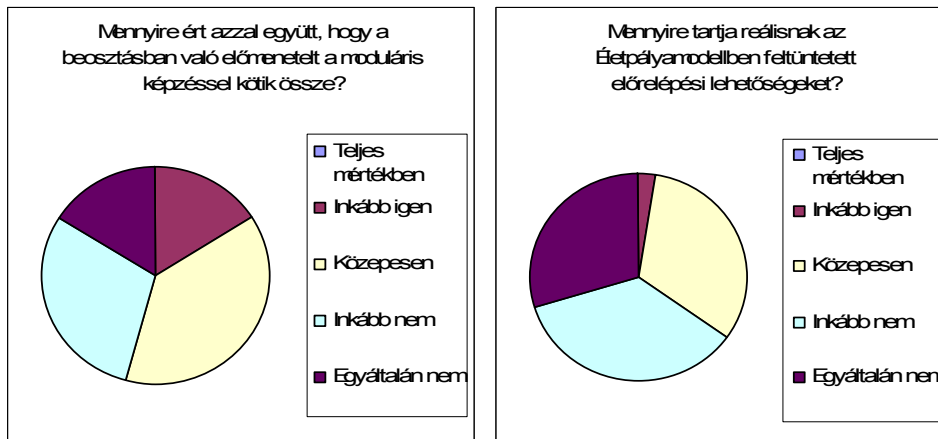
Forrás: saját kutatás alapján

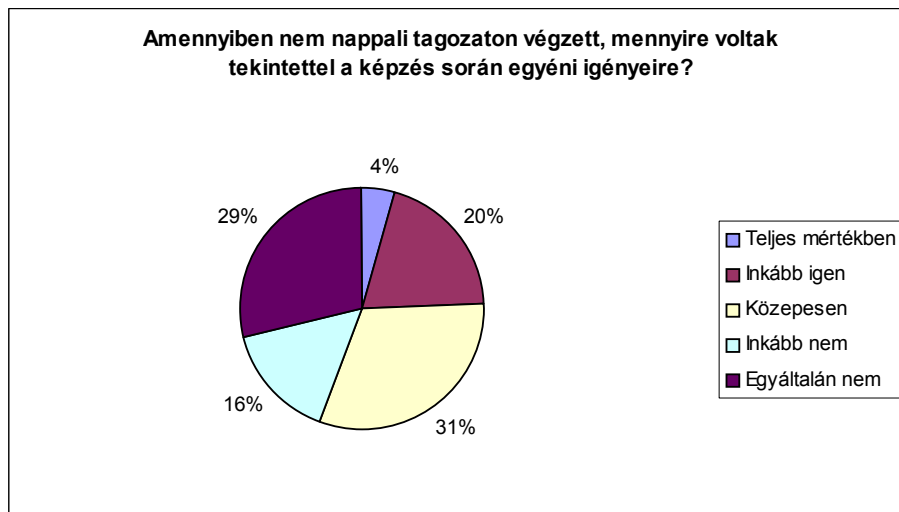
14. ábra: Előbbre jutás
Forrás: saját kutatás alapján

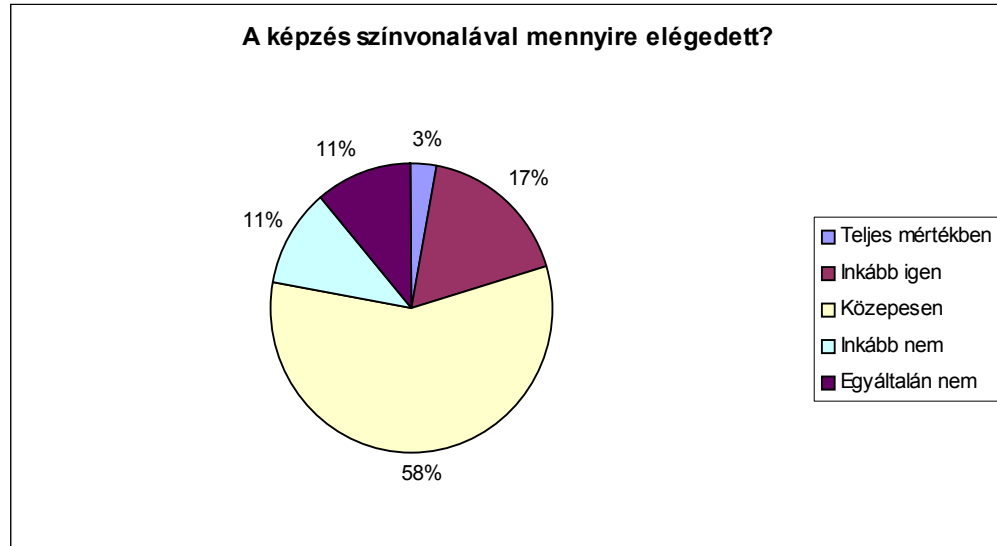
15. ábra: Pályaválasztási motivációk
Forrás: saját kutatás alapján

16. ábra: Életpálya-modell
Forrás: saját kutatás alapján

17. ábra: Egyéni igények a képzés során
Forrás: saját kutatás alapján

18. ábra: Képzés színvonala

Forrás: saját kutatás alapján

Hivatás	2 fő
Munka	4 fő
Kihívás	4 fő
Pozitív attitűd	3 fő
Negatív attitűd	66 fő

19. ábra: Rendőrnek lenni ma...

Forrás: saját kutatás alapján

Jelenlegi helyzethez képest jobb lesz	10 fő
Jelenlegi helyzethez képest nem lesz változás	7 fő
Jelenlegi helyzethez képest rosszabb lesz	8 fő
Közömbös	4 fő
Bizonytalan	28 fő
Negatív	22 fő

20. ábra: Rendőrnek lenni 10 év múlva

Forrás: saját kutatás alapján

Mellékletek

1. számú melléklet: kérelem kutatás tárgyában

Dr. Sóti Kálmán r. ezredes, rendőrségi főtanácsos,
Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola
Intézmény Igazgató részére!

Tárgy: kutatás

2094 Nagykovácsi,
Nagykovácsi út 3.

Tisztelt Igazgató Úr!

A Zsigmond Király Főiskola andragógia szakos hallgatójaként szakdolgozati kutatásom elkészítéséhez szeretném a segítségét kérni. A dolgozat témája a rendészeti képzésben részt vevő hallgatók pályaaorientációs elképzelései. Kérdőíves vizsgálatot szeretnék végezni a hallgatók körében, amennyiben erre lehetőséget tudnak biztosítani számomra. Természetesen a kérdőívet előzetesen bemutatom, amennyiben szükséges. A feldolgozott eredményeket pedig megküldeném az intézmény számára.

Ezúton kérem az Igazgató Urat, hogy engedélyezni szíveskedjék részemre, hogy kérdőíves vizsgálatot végezhsek a januári hónap folyamán az Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola első és utolsó éves hallgatóival.

Válaszát és engedélyét előre is köszönöm!

Tisztelettel:

Kovács Edina
Főiskolai Hallgató
Andragógia szak
Zsigmond Király Főiskola
1039 Budapest Kelta u. 2.
www.zskf.hu

Mellékletek

2. számú melléklet: kérelem kutatás tárgyában

dr. Friedrich Gábor r. őrnagy,
Tata Rendőrkapitányság

Tárgy: kutatás

2890 Tata,
Ady Endre út 27.

Tisztelt Rendőrkapitány Úr!

A Zsigmond Király Főiskola andragógia szakos hallgatójaként szakdolgozati kutatásom elkészítéséhez szeretném a segítségét kérni. Azzal a kéréssel fordulok Önhöz, hogy engedélyezni szíveskedjék részemre a szakdolgozati kutatásomhoz szükséges kérdőívek kitöltését a Tatai Rendőrkapitányság személyi állományának.

A kérdőívek feldolgozása és adatainak összegzése szerves részét képezik a szakdolgozatnak, kitöltése anonim.

A dolgozat elkészítését követően a Tatai Rendőrkapitányság vezetősége tájékoztatást kap a kutatás eredményéről!

Válaszát és engedélyét előre is köszönöm!

Budapest, 2012.02.11.

Tisztelettel:

Kovács Edina
Főiskolai Hallgató
Andragógia szak
Zsigmond Király Főiskola
1039 Budapest Kelta u. 2.
www.zskf.hu

Mellékletek

3. számú melléklet: kérdőív

Tisztelt Válaszadó!

Andragógus végzős hallgatóként szakdolgozati kutatásom elvégzéséhez kérném segítségét! A következő kérdőívben jövőképpel; motivációval kapcsolatban olvashat kérdéseket. A kérdőív kitöltése teljesen *anonim*! Az adatokat összesítve elemzem a szakdolgozatomban. A kérdőív kitöltése körülbelül 15-20 percet vesz igénybe.

Köszönöm segítségét!

1. Neme: ☐ Nő ☐ Férfi

2. Korcsoportja:

☐ 20-25 ☐ 26-30 ☐ 31-35 ☐ 36 felett

3. Végzettsége: (ha a képzések egymásra épülnek, több is megjelölhető!)

- ☐ szakközépiskola
- ☐ rendészeti szakközépiskola
- ☐ felsőfokú szakképzés
- ☐ főiskola/egyetem
- ☐ Rendőrtiszti Főiskola

4. Állomány besorolása: ☐ közalkalmazott ☐ hivatásos állományú

5/A) Tervezi a jövőben, hogy továbbtanul? ☐ Igen ☐ Nem

5/B) Amennyiben IGEN, azt

- ☐ jelenlegi szakterületén belül (belső továbbképzés)
- ☐ részben a szakterülethez kapcsolódóan (jog, igazgatási terület)
- ☐ új szakterületen
- ☐ egyéb:.....

6/A) Jelenleg részt vesz valamilyen képzésben? ☐ Igen ☐ Nem

6/B) Amennyiben IGEN, milyen képzésben?

7. A Nemzeti Közszerológálati Egyetem 2012 januárjától kezd meg működését.

7/A) Ismeri tevékenységi körét? ☐ Igen ☐ Nem

7/B) Ismeri a képzési folyamatokban betöltött szerepét? ☐ Igen ☐ Nem

7/C) Tudja, mely intézeteket érint az összevonás? ☐ Igen ☐ Nem

8. Kérem, jelölje meg azokat a tényezőket, amelyeket Ön fontosnak tart a rendészeti képzésekkel kapcsolatban! (több válasz lehetséges)

	Fontos	Kevésbé fontos
Elméleti képzés színvonala	☐	☐
Gyakorlati készségek elsajátítása	☐	☐
Új kapcsolatok kiépítése	☐	☐
Elméleti készségek elsajátítása	☐	☐
Gyakorlati képzés színvonala	☐	☐

9. Kérem, rangsoroljon, mennyire fontos saját jövője szempontjából ((1. = legfontosabb, 5. = legkevésbé fontos)

- ☐ Magasabb beosztás ☐ Vezetővé válás ☐ Szaktudás elmélyítése ☐ Továbbképzés
☐ Magasabb jövedelem

10. Mit gondol, milyen mértékben van szüksége egy rendőrnek az alábbi tulajdonságokra?

	Fontos számára	Közömbös számára	Nincs rá szüksége
Határozottság	☐	☐	☐
Önállóság	☐	☐	☐
Engedelmesség	☐	☐	☐
Kommunikációs képesség	☐	☐	☐
Fizikai erőnlét	☐	☐	☐
Lelki erő	☐	☐	☐
Empátia	☐	☐	☐
Szakmai tudás	☐	☐	☐

11. Mit gondol, a rendészeti képzések mennyiben járulnak hozzá az alábbi képességek megszerzéséhez?

	Teljes mértékben	Inkább igen	Közepesen	Inkább nem	Egyáltalán nem
Határozottság	☐	☐	☐	☐	☐
Önállóság	☐	☐	☐	☐	☐
Engedelmesség	☐	☐	☐	☐	☐
Jó kommunikáció	☐	☐	☐	☐	☐

Fizikai erőnlét	☐	☐	☐	☐	☐
Lelki erő	☐	☐	☐	☐	☐
Empátia	☐	☐	☐	☐	☐
Szakmai tudás	☐	☐	☐	☐	☐

12/A. Mit gondol, van-e különbség a rendészeti alap-és felsőfokú szakképzettek és a Rendőrtiszti Főiskolát végzettek szakmai felkészültségében?

☐ Igen ☐ Nem

12/B. Amennyiben IGEN, miben nyilvánul meg?

.....

.....

13. Milyen esélyeket lát az előrejutásra az alábbi szempontok tekintetében?

	Reális esély	Bizonytalan	Nincs esély
Munkahelyi elismertség	☐	☐	☐
Anyagi elismertség	☐	☐	☐
Szakmai fejlődés	☐	☐	☐

14. Munkaként vagy hivatásként tekint a választott szakképesítésére?

☐ Munkaként ☐ Hivatásként

15. Milyen motiváció vezérelte a pályaválasztás során?

- ☐ Stabil megélhetést biztosít
- ☐ Foglalkoztatási biztonság
- ☐ Hivatástudat
- ☐ Családi minta
- ☐ Biztos nyugdíj
- ☐ Külső személy ajánlása (barát, ismerős, tanár, pályatanácsadó)
- ☐ Egyéb, éspedig:.....

16/A) Ismeri a Rendészeti Életpályamodell 2011-es célkitűzéseit? ☐ Igen ☐ Nem

16/B) Amennyiben IGEN, mennyire ért egyet azzal, hogy a beosztásban való előmenetelt a moduláris képzéssel kötik össze?

Teljes mértékben	Inkább igen	Közepesen	Inkább nem	Egyáltalán nem
☐	☐	☐	☐	☐

16/C) Mennyire tartja reálisnak az Életpályamodellben feltüntetett előrelépési lehetőségeket?

Teljes mértékben	Inkább igen	Közepesen	Inkább nem	Egyáltalán nem
☐	☐	☐	☐	☐

17. Amennyiben nem nappali tagozaton végzett, mennyire voltak tekintettel a képzés során egyéni igényeire?

Teljes mértékben	Inkább igen	Közepesen	Inkább nem	Egyáltalán nem
☐	☐	☐	☐	☐

18. A képzés színvonalával mennyire elégedett?

Teljes mértékben	Inkább igen	Közepesen	Inkább nem	Egyáltalán nem
☐	☐	☐	☐	☐

19. Mi a véleménye a képzés során kapott segítségről? (elektronikus támogatás, tananyag megosztás, konzultációs alkalmak, egyéni igények figyelembe vétele, ...)

.....

.....

.....

20. Ha jelenlegi tapasztalataival újra pályát választana, szerepelne az elképzelései között a rendészeti képzés?

☐ Igen ☐ Nem

21. Kérem, fejezze be a mondatot!

Rendőrnek lenni ma

.....

.....

.....

Rendőrnek lenni 10 év múlva

.....

.....

.....

Köszönöm segítségét!

Üdvözlettel: Kovács Edina